

# BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 KEDD október 12.

282. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben  
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)  
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

## A halál utzorásai

Egy temetkezési és egy kiházasítási egyesület viselt dolgait teregette ki egy héten át a szubotica-i törvényszék és a tárgyalást a város közönségének olyan nagyfokú érdeklődése kísérte, amilyen rendes körülmények között a fantáziát lázba hozó szenzációs bűnügyek nyomába szegődik. Széles rétegek anyagi érdekeltége festett mély perspektívájú hátteret ennek a pörnek, amelyből élesen rajzolódik ki a gazdasági válság egy jellegzetes tünete: a mohó történetes gyors és könnyű keresetek után.

A betegesen elszaporodott temetkezési egyesületek épp úgy tenyészgombái a nyomoruságnak, mint ahogy a játéktérmekek közönségét is leginkább a kétségbeesett szegénység szállítja. Abban az arányban, a hogy a megélhetés feltételei súlyosbodnak, növekszik azoknak a száma, akik a bakkasztálnál, a turfon, vagy legujjabban itt a Vajdaságban a temetkezési, kiházasítási és szülészeti egyesületeknél próbálnak erőszakot elkövetni a szerencsén.

Abnormis gazdasági viszonyok között, amikor a tisztességes munka sovány gyümölcsöt terem, a szorgalom érvényesülési alkalmak híján parlagon hever és a vagyon életnedveit az adók elterpeszkedő fagyöngyei szivják, minden kalandos pénzszerezési kombináció termékeny talajra talál. Így vált az önsegélyezés gondolata is, amely a temetkezési és hasonló egyesületek létjogosultságát megadja, harácsoló spekuláció dolus-ává. Vállalkozó szellemű emberek rávetették magukat a grüindolási lehetőségekre erre a területre és megindult sippal-dobbal a propaganda, amely elhitette, hogy kis befektetéssel óriási haszon érhető el. Az alapszabályokat csak bizonyos taglétszám mellett hagyják jóvá, tehát életkorra és egészségi állapotra való tekintet nélkül mindenkit felvettek, aki jelentkezett. Amikor aztán nyilvánvalóvá lett, hogy a tagfelvételt a köteles elővigyázat mellőzéseivel történik, olyan kereslet fejlődött ki a tagsági helyek után, hogy a szükséglet kielégítése céljából egyre több egyesület alakult.

Beírtak aggastyánokat, akikbe hálni jár a lélek, a sir szélén botorkáló koldusokat, akik néhány dinárért aláírták a belépési nyilatkozatot és a kedvezményezettek úgy szorongatták a tagsági könyveket, mintha megingathatatlanul fundált takarékkönyvek volnának. Látszólag kézenfekvő volt az okoskodásuk, csak éppen egy kis hiba lappangott benne, mint a szofizmában, amely az igazság leglényegesebb részét láthatatlanná teszi. Befizetünk minden halott után huszonöt dinárt, de viszont a magunk halottjait huszezer dinárt kapunk. Ha tehát egy göthös matuzsalem iratkozik be a költségünkre és javunkra, akkor néhány-szor huszonöt dinár ellenében tekintélyes összeget vághatunk zsebre. Minthogy pedig halódó öregből van választék, miért korlátozzuk a jó-sors esélyeit azzal, hogy a halál kaszájának csak egyetlenegy suhintását értékesítjük? Ilyen módon job-bára kispénzü tagok az erejüket meghaladó angazsmánokba bocsát-koztak, amelyekbe úgy ők, mint az üzelmeket megtűrő egyesületek belebuktak. Ha sok a haláleset, a ta-

gok nem tudnak megfelelni kötelezettségüknek és ha a tagok nem fizetnek, az egyesület sem fizethet. Ez az álokoskodásnak *punctum saliens-e*, amelynek elrejtésével sikerült egy darabig fenntartani a háusset-t a hullabörzén.

A Szlavia és a Zsivot pörében a bíróság büntetendő cselekményeket állapított meg a két egyesület vezetőinek terhére, ami mindenesetre elrettentő példával inti a többi egyesü-

let vezetőit, hogy az alapszabályok kereteit túl ne lépjék. Azonban magukkal az alapszabályokkal is baj van, hiszen ezek tették lehetővé, hogy az önsegélyezés eszméje haláluzsorává fajuljon. Másfelől ha az illetékes hatóságok az alapszabályok jóváhagyásának visszavonásával az egyesületeket megszüntetik, akkor nemesak azok károsodnak, akik a saját falánk nyereszkesedési vágyuk áldozatai, hanem azok is, akik egye-

sületi tagságukat jóhiszeműen mint családjuk érdekében kötött reális biztosítást fogták fel.

A kormányknak kell a probléma megoldását a kezébe vennie és gondoskodnia a temetkezési egyesületek reorganizációjának olyan módjáról, amely az anomáliák kiküszöbölésével és a kisemberek jogos érdekeinek megvédésével kiragadja ezeket az egyesületeket a szerencsevadászok karmai közül.

## Feloszlattak egy olaszországi szlovén kultúregyesületet

### Ujabb erőszakosságok az olaszországi szlávok ellen

Trieszthől jelentik: Az olasz hatóságok *feloszlatták a tolmeini iparos kultúregyesületet*, amely már negyven éve fennálló szláv alapítás.

A feloszlátás azért történt, mert az egyesület nem vett fel

tagjai sorába fasisztákat.

Görz mellett egy községben vásárnap országos vásár volt, amelyen a szlovén kereskedők nagy számban vettek részt.

A karabinierik szétkergették a

szlovén kereskedőket.

és csak az olaszoknak engedték meg, hogy a vásáron árussítsanak. Az olaszok újabb erőszakosságai növelik az elkeseredést a szláv lakosság között.

## Válsághangulat a zagrebi affér miatt

### A minisztertanács egész nap ülést tartott, de nem hozott döntést A Radics-párti miniszterek helyelik Radics István magatartását

Beogradból jelentik: *Radics István* a csehszlovák képviselők zagrebi fogadtatása alkalmával tanusított magatartása a hétfői nap folyamán az egész politikai világ érdeklődését lekötötte.

A radikálistáknak Radicscsal való elégedetlensége komoly válsághangulatot idézett elő és a kormány egész nap ezzel a kérdéssel foglalkozott, anélkül, hogy bármilyen irányban döntést hozott volna.

A Radics-párt álláspontjára jellemző *Krnjević* Juraj dr.-nak, a horvát parasztpárt főtitkárának a Politikában megjelent nyilatkozata, amely szerint

a horvát parasztpárt Radics magatartását mindenben jogosultnak tartja és a zagrebi hatóságokat, továbbá a rendezőbizottságot vádolja azzal, hogy nem tanusítottak kellő figyelmet a horvát parasztpárt iránt.

A minisztertanács hétfői ülésén a Radics-párt miniszterei, különösen Sibenik agrárreformügyi miniszter, aki jelen volt a csehszlovák képviselők zagrebi fogadtatásánál, *visszautasították a radikálistáktól panaszait és a horvát parasztpárt sérelmeit hangoztatták*. A kormány tanácskozásai még nem vezettek eredményre. A délelőtti tanácskozás a tényállás megállapítására szorított és a délutáni sem hozott semmi változást a helyzetben. Általában az az impresszió alakult ki, hogy

Radics István távollétében és közvetlen megkérdezése nélkül Uzunovics nem tudta magát elhatározni a döntésre.

A helyzet a radikálistáktól számra még nem érett meg annyira, hogy a horvát parasztpárttal való szakítást határozzák el, miután

még nem történt gondoskodás új pártszövetségről. Ujabbán *a szlovén néppárt felé közelednek a radikálisok, főleg a boszniai csoport és hír szerint*

Srskics Milán törvényegység-  
gesítő miniszter bizalmi embe-  
re most is Ljubliában tartózkodik, hogy a szlovén néppárt szándékai felől puhatolózék

és megismerje azokat a követeléseket, amelyeket a kormánybalépés feltételeül támaszt. A szlovén néppárt vasárnapi határozatai alapot adnak arra a feltevésre, hogy *meg van benne a hajlandóság a guvernementális politika utjára lépni*.

A minisztertanács a zagrebi afférról

Hétfő délelőtt tíz órától délután két óráig minisztertanácsi ülés volt, amelyen *éles vita* folyt a radikális és Radics-párti miniszterek között a zagrebi incidensről. *Jovánovics* Vászta közlekedésügyi miniszter a délelőtti ülés után kijelentette, hogy kizárólag a zagrebi beszédekről volt szó. *Sibenik* Jankó agrárreform-  
ügyi miniszter úgy nyilatkozott, hogy a zagrebi eseményekkel pozitív tények alapján foglalkoztak. *Uzunovics* miniszterelnök hangsúlyozta az újságírók előtt, hogy a zagrebi incidens a hivatalos jelentés alapján vitatták meg.

A minisztertanács délután ötől nyolcig folytatta ülését, amely után a kormány tagjai a legnagyobb rezerváltsággal viselkedtek az újságírókkal szemben. Arra a kérdésre, hogy megbukott-e a kormány, mosolyogva válaszolták a miniszterek:

— Ki beszél itt kormánybukásról? Maga Uzunovics miniszterelnök is elzárkózott a nyilatkozattal elől és csak egyetlen újságíró fogadott, akinek utján közölte a többi lap munkatársaival, hogy az egész na-

pon át tartott minisztertanácsi ülés még nem vezetett eredményre. Kedden reggel nyolc órakor a minisztertanács folytatja az ülést és — mint a miniszterelnök mondotta — valószínűleg eredményesen be is fejezi.

*Radics nem utazik Beogradba*

Zagreből jelentik: A beogradi lapok azt a hír közölték, hogy Radics István a legközelebbi napokban Beogradba utazik, hogy személyesen tisztázza a miniszterelnökkel a zagrebi vasutállomáson történt incidensét.

A *Bácsmegeyi Napló* munkatársa felkereste Radics Istvánt, aki a *leg-határozottabban megcáfolta a beogradi lapok hírét* és kijelentette, hogy szó sincs arról, hogy Beogradba utazzon.

— Nekem — mondotta Radics — nincs dolgom a miniszterelnökkel, akivel *különbén teljes mértékben egy véleményen vagyok*. A helyzet nem hoz semmi komplikációt, teljesen normális és változás egyáltalában nem várható.

Radics a délutáni folyamán hosszabb telefonbeszélgetést folytatott *Uzunovics miniszterelnökkel*. A beszélgetés során Radics hír szerint hangsúlyozta, hogy nem tekinti az esetet incidensnek s ha valaki megvan sértve, akkor az csak a horvát nép lehet.

*A horvát nép jobb vezet érdeme ne — mondja egy csehszlovák képviselő*

A beogradi Politika közli a csehszlovák parlament néhány tagjának nyilatkozatát a zagrebi fogadtatáson történt incidenssel kapcsolatban.

*Habermann* volt miniszter, szociáldemokrata képviselő a következőket mondotta *Radics István szerepléséről*:

— Mi Radics Istvánt barátunknak ismerjük. *Nekünk nagyon rosszul esett, hogy Radics a saját országában nem jött hozzánk kezét nyújtani, hogy a barátai kapcsolatokat velünk szorosabbá tegye.* Ha ezt megteszi, meggyőződést szerzett volna arról, hogy bennünket semmi sem választ el, hogy mint a múltban, a jelenben is együtt érzünk és a jövőben is jóbarátok akarunk lenni. Szeretnők, ha Radics István ismét meglátogatna bennünket Prágában, mint 1918-ban, a háború alatt. Mi barátságosan fogunk vele tárgyalni nemzete jövőjéről éppen úgy, mint 1918-ban.

Szvetly néppárti képviselő kijelentette, hogy a csehszlovák delegációt kellemetlenül érintette az a fogadtatás, amelyben Radics István részesítette őket. Birálta a horvát parasztvezér működését és megállapította, hogy Radics cikk-cakk politikát folytat, pedig a magas kultúrájú horvát nép jobb vezért érdemelt volna.

Blaho képviselő szintén úgy nyilatkozott, hogy Radics magatartása nagyon kinosan hatott a vendégekre.

A horvát lapok ezzel szemben enyhíteni igyekeznek az incidens hatását és Radicsnak a fogadtatáson való szerepléséről a következő formában számolnak be:

*Kramacs* főispán elkezdte üdvözlő beszédét:

— Mint a zagrebi kerület főispánja kötelességemnek tartom, hogy üdvözljem az egész lakosság nevében...

*Radics:* A horvát lakosság nevében.

*Kramarics:* Igen, azonnal helyesbitem is, a zagrebi kerület horvát lakossága nevében üdvözlöm a csehszlovák nemzet képviselőit.

További zavaró momentumokat nem említ a horvát lapok tudósítása.

#### Hazautaztak

a csehszlovák képviselők

Ljubljánból jelentik: Hétfőn délelőtt tíz órakor érkezett Ljubljánba a csehszlovák parlamenti küldöttség. A feldisített pályaudvaron nagy tömeg élén Baltics főispán, továbbá a ljubljánai csehszlovák konzul, a katonai és polgári hatóságok vezetői fogadták a vendégeket. A főispán üdvözlő szavaira Malypetr, a csehszlovák parlament alelnöke válaszolt. A pályaudvarról autókön a városba hajtattak és a városháza előtt a csehszlovák küldöttség vezetője átadta Menzingernek, Ljubljána újonnan kinevezett kormánybiztosának az ajándékserleget. Délben bankett volt a csehszlovákok tiszteletére. Délután megtekintették a várost és este kilenc órakor Jeszenicán keresztül elutaztak Csehszlovákiába.

#### Pasics Rada

a miniszterelnöknél

Pasics Rada hétfőn reggel kilenc órakor felkereste *Uzunovics* Nikola miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tárgyalt. A látogatáshoz politikai körökben különböző kommentárokat fűznek.

#### A Nikics-klub kommunikéje

*Nikics* Nikola horvát parasztklubja hétfőn ülést tartott a parlamentben részére kijelölt külön klubhelyiségben. Az ülésen Nikicsen kívül hat képviselő vett részt; egy képviselő kimentette magát. A klub elnökének *Nikics* Nikolát, alelnökének *Klajics* Szevánt, titkárává pedig dr. *Lonscsarevics* Ivánt választották meg.

Az ülésről kiadott kommuniké szerint *Nikics* Nikola részletesen tájékoztatta a klubot a politikai helyzetéről és lemondásának okairól. Jelentését a klub tagjai egyhanguan tudomásul vették és megállapították, hogy a koalíciót, mely a radikális pártból, a horvát parasztklubból és a horvát parasztpártból alakult, *Uzunovics* miniszterelnök inparlamentáris módon bontotta meg. A klub nemzeti megegyezés politikájának alapján áll, amelynek végrehajtását őszintén óhajtja.

Nikicsék egyébként a horvát föde-

ralisták felé keresnek közeledést. Valószínűnek tartják, hogy az ellenzéken hamarabb tudnak megegyezni Trumbicsékkal és megalakítják a horvát blokkot, amely később a demokrata blokkal lépne szövetségre.

#### A szlovén néppárt főbizottságának ülése

Ljubljánból jelentik: A szlovén néppárt főbizottsága hétfőn is folytatta tanácskozásait.

Az ülésen *Korosec* Antun, a párt vezére részletes referátumot adott a belpolitikai helyzetről. A jelentés fellett hosszú vita indult meg, amelynek során *akadtak szónokok, akik szemére vetették a parlamentni csoport tagjainak, hogy nem ragadták*

*meg a kedvező alkalmakat a kormányba való belépésre.* A szónokok hangsúlyozták, hogy a szlovén néppárt sokkal többet érhetett volna el, ha tagja a kormánykoalíciónak, mint így az ellenzéken, melynek harca meddő és kilátástalan.

A főbizottság végül elfogadta *Korosec* jelentését és bizalmáról biztosítván, teljesen szabad kezét adott neki a párt vezetésében.

#### Az anketbizottság ülése

Az anketbizottság hétfőn délelőtt ülést tartott, amelyen folytatták a szuboticiai vágóhid-társaságra vonatkozó akták felolvasását. A bizottság a legközelebbi ülésen is ezzel az ügygel fog foglalkozni.

## Jön a tornádó

### Katasztrófális viharok Németországban és Svájcban Orkán dühög az Északi-tengeren — Az Elba kiöntött

Hamburgból jelentik: Az Elba alsó részén két napja óriási orkán tombol. A Wartenberg nevű gőzöst a vihar vasárnap elszakította horgonyáról. A Newyorkból érkező Deutschland horgonykötelét pedig a vihar darabokra tépte, úgy hogy a hajó csak nagy ügyvel-bajjal tudta utasait partra szállítani. A *Sankt Paul* hajóhid, a hamburgi kikötő legnagyobb s legerősebb vashidja veszedelmesen ingadozik. Egy Hamburgba befutó gőzös az Északi tengeren három hajóról vett fel vészjelzést, anélkül, hogy a veszélyben levő hajók segítségére mehetett volna.

Az orkán a hamburgi kikötőben mérhetetlen károkat okozott. Az *Elba* kiöntött és elárasztotta a gátakat. *Sinkenwerder* szigetén a most épülő csatornagátat elszakította az orkán. A hamburgi kikötőben több uszályhajó elmerült és egyetlen gőzös sem maradt sértetlenül. A kikötő városrészben a pincék viz alá kerültek és a villamosközlekedés szünetel. Az

apály beálltával hétfőn reggel a vihar valamelyest csendesedett.

Berlini jelentés szerint szombaton éjszaka óta Berlinben iszonyú vihar tombol és állandóan zuhog az eső. A mélyebben fekvő házak pincéi tele vannak vízzel és a német főváros egyes kerületeiben több szerencsétlenség történt.

Mint Zürichből jelentik, a két napja tartó nagy felhőszerkezet Wallichau környékén óriási pusztítást okozott és a vasúti forgalomban zavarok álltak be. A Rohn sok helyen kiöntött és hidakat sodort el. *Saint Maurice* és *Martigni* felé megszünt a vasúti közlekedés és az áradás a vasúti hidat elragadta. A *Simplon* vonalon egy vasúti hid összeomlott és a vasúti pályát száz méternyi távolságban iszap lepte el és kiöntött fák akadályozták meg a közlekedést, úgy hogy csak vasárnap estére sikerült lehetővé tenni, hogy a nemzetközi vonatok nagy kerülővel bár, de mégis közlekedhessenek.

## Lesz-e döntőbírósi szerződés Jugoszlávia és Magyarország között?

### A magyar kormány cáfolja a szerződés megkötésének híreit

Budapestről jelentik: Nincsics külügyminiszter nyilatkozatával kapcsolatban — mint a *Bácsmegyei Napló* hétfői déli számában már jelentette — a Reggel című hétfői lap részleteket közöl a készülő jugoszláv-magyar döntőbírósi szerződésről. Ezzel kapcsolatban teljesen beavatott helyről a következő információt adták a sajtó képviselőinek:

— Nincsics külügyminiszter szombati nyilatkozata csupán annyit állapít meg, hogy nincs akadálya annak, hogy Magyarország és Jugoszlávia a jövőre nézve döntőbírósi szerződést kössön egymással. Ennyi az egész ügyben a konkrétum.

A magyar-jugoszláv döntőbírósi szerződés megkötésére, sőt előkészítésére vonatkozólag sem indultak még meg a tanácskozások.

Mintthogy tehát csak a döntőbírósi szerződés gondolatának felmerüléséről van szó és ez irányban a tanácskozások sem az egyik, sem a másik oldalról nem indultak meg, a döntőbírósi szerződésről részleteket közölni, a fantasztikummal határos.

A kormányhoz közelálló helyen az ügyvel kapcsolatban még annyit közöltek a sajtó képviselőivel, hogy a szabadkikötő kérdésében egyelőre úgy áll a helyzet, hogy szakemberekből álló bizottság foglalkozik annak a tarifamódosításnak az előkészítésével, amely a szabadkikötő létesítése esetén szükségesé válik. Nagyon feltűnő, hogy ezenkívül illetékes helyen semmit sem közöltek a nyilvánossággal.

A hivatalos köröknek ezzel az érthetetlen rezerváltsággal, amellyel még Nincsics külügyminiszter nyilatkozatát is meghamisítják, hozható összefüggésbe a magyar sajtó teljes tartózkodása is.

A hétfői esti lapok közül egyedül az ellenzéki *Esti Kurir* foglalkozik vezércikkében Nincsics külügyminiszter nyilatkozatával és elsősorban azt

kifogásolja, hogy a Jugoszlávia és Magyarország között folyó tárgyalásokról a magyar közvélemény nem magyar illetékes helyről, hanem a jugoszláv külügyminiszter kijelentéseiből értesül.

A vezércikk ezután a következőket írja:

— A magyar közvélemény örömmel fogad minden kezdeményezést, amelyet alkalmasnak vél arra, hogy az országot mostani nyomasztó elszigeteltségéből kivezesse. Tudomásul vesszük tehát a jugoszláv külügyminiszter nyilatkozatából, hogy

a magyar kormány külpolitikájának egyik vezető momentumuma a jugoszláv orientáció.

Szent isten, micsoda szédületes másképalakulása lett volna a sorsnak, ha ez az orientáció másiél évtized előtt vált volna külpolitikánk vezérmotivumává. Milyen tragikuma az ennek a nemzetnek, hogy ezt a másiél évtizednyi kesedelmet milliónyi halottal, sok milliárdnyi vagyonnal és területünk kétharmadának elvesztésével kellett megfizetni. De előlött most már hiába rekrimálunk. A megtörténtet meg nem történté tenni nem lehet. Viszont az is

kétségtelen, hogy a jugoszláv orientáció, bár annak jelentőségét eszünk ágában sincs elvitatni, ma nem bír azzal a sorsdöntő fontossággal, mint birt tizenöt év előtt.

Ma nekünk ezen túlmenő külpolitikai szükségleteink vannak és a jugoszláv orientációt csak mint kezdetet tekinthetjük, mint annak az utnak a kezdetét,

amely külpolitikai szükségleteink kiélegetéséhez vezet.

A magyar-jugoszláv orientáció nem vezethet külön szövetségre és annak éle nem irányulhat senki ellen sem.

Ez a szerződés nem jelenthet egyebet, mint egyrészt annak a nagy békemunkának, amely ma Európaszerte folyik és amely nem érhet véget mindaddig, amíg meg nem teremti egész Európában a nyugalmat. A magyar külpolitika feladata nem lehet más, mint kiküszöbölése a bizalmatlanság és gyűlölködés elemeinek és elősegítése mindannak, ami a nemzetek közti megértést és együttműködést előmozdítja.

A jugoszláv-magyar közeledéssel kapcsolatban Zagrebból jelentik: A zagrebi *Obzor* részére hétfőn nyilatkozott gróf *Ambrózy* bécsi magyar követ az olasz sajtónak azokról az aggályairól, amelyek a spliti magyar szabadkikötő ügyében merültek fel. Magyarország bécsi követe a következőket mondta:

— Érthető, hogy Olaszország inkább a szíven viseli Fiume, mint Split érdekét és jobban szeretné, ha a magyar export Fiumén keresztül venné útját. Nem tagadom, hogy ez a mi kívánságaink is megfelelne, de hogyan követelhetik az olaszok, hogy a magyar árut Fiumén keresztül exportáljuk, amikor Jugoszlávia kész arra, hogy áruink kivételére Spliten keresztül engedményeket adjon. Magyarországnak szüksége van a tengerre vezető utra és ha ezt megkaphatja Jugoszláviától, nem volna helyes az ajánlatot elvetni, különösen amikor ez az ajánlat nem válik kárára. Hogy a spliti szabadkikötő felajánlása Jugoszlávia részéről új kurzust jelent-e Olaszországgal szemben, azt az olasz közvélemény ítéletére bizzuk. Jugoszlávia jó viszonyára mind a két félnek szüksége van és ennek megvalósulása újabb szilárd garancia a középeurópai béke fenntartására.

### Készül az új Lifka-mozi Modern mozipalota Szuboticián

A film barátait — s ki nem barátja a filmnek? — irigységgel tölthették el azok a hírek, amelyek a külföldi filmpaloták pompáját írják le. A mozi már Szuboticián is kinőtt primitív kereteiből. Októberben van tizenöt esztendő jubileuma annak, hogy *Lifka* Sándor, a mostani Lifka-bioskop tulajdonosa az első állandó mozit megnyitotta Szuboticián. Azóta a filmtéchnika szédületes fejlődésen ment keresztül, csupán a filmszínházak maradtak vidéken ugyanolyan primitívek, mint kezdetben voltak, akkor, amikor a filmet még nem ismerték el általánosan olyan nagyfontosságú kultúrtevézőnek és művészetnek, mint amilyen ma. A nagy kulturcentrumokban és világvárosokban azonban ma már a nagy színházakkal vetekedő fényes berendezésű mozgófényképszínházak is rendelkezésre állnak és ehhez a nagyvárosi példához alkalmazkodik a szuboticiai Lifka-mozi tulajdonosa, amikor most a Lifka-mozi helyiségét is a művészi követelményeknek mindenben megfelelően alakítja át. A Lifka-mozi helyiségében már hetek óta folyik a teljes átépítés és október végén már olyan mozgófényképszínház fog a szuboticiai közönségnek is rendelkezésre állni, amilyen eddig csak a nagyvárosokban található.

A Lifka-bioskop új építkezésére igazán rá lehet mondani azt, hogy »költséget és fáradságot nem kíméltek«. A Hungária volt ódon táncterme nem lehet majd ráismerni. A nagyterem elé művészi kiképzett bejárat készül, amelybe a pénztár, ruhatár, mosdó talál elhelyezést, innen bejutunk a vestibülbe, ahol lesz a büffé, ahonnan nyílik a páholyok bejárata, magát a termet megnagyobbították, felemelték, úgy hogy a páholyok és erkélysorok kényelmes elhelyezéshez jutottak. Teljesen új lesz a berendezés, kényelmes és modern színházi székekkel. Külön sülyesztett helye lesz a zenekornak és teljesen elkülönítve tűzmentesen történik a vetítés.

A megújított Lifka-moziban most lázas munka folyik, hogy az ünnepélyes bemutatót még ebben a hónapban meg lehessen tartani.

## KISEBBSÉGI ÉLET

Az Union Catholique d'Etudes Internationales folytatólagos közgyűlése kisebbségi ügyekkel foglalkozott. Dvornik dr. (Prága) hangsúlyozta a csehszlovákiai katolikus egyház nehéz helyzetét és bejelentette, hogy a röviddel ez előtt alakult cseh csoport együtt akar dolgozni egyházi, kulturális és karitatív kérdésekben a csehszlovákiai német és magyar katolikusokkal. Braunias dr. (Bécs) az ausztriai, olaszországi és oroszországi kisebbségek iskolakönyveiről referált. Az ausztriai és csehszlovák kisebbségek iskolakönyvei tekintetel vannak a kisebbségek érzékenységre. Ezzel szemben az olaszországi, déltiroli németek iskolakönyvei tele vannak kifakadásokkal az »osztrák kutyák« ellen. Oroszországban viszont a gyermekeket a »csuhások« ellen izgatják. Brenningmeyer dr. páter azt indítványozta, hogy a nemzeti kisebbségek iskolakönyveire hívják fel a Népszövetség figyelmét. A katolikus unió legközelebbi ülésén folytatni fogja a kisebbségi ügyek tárgyalását.

**Nagyenyeden** van egy felsőipariskola, mely régóta keresett magának alkalmas helyiséget. Theodoru igazgatónak végre megakadt a szeme az állami iskola magyar tagozatai részére biztosított helyiségen, leszaladt Bukarestbe és kieszközölte a minisztériumban a helyiség lefoglalását. A miniszteri engedélyt, mihelyt hazatért, rögtön felhasználta és a termekből a magyar tagozatokat kilakoltatván, az ipariskolával beköltözött a magyar iskola helyére. A revizor tiltakozott az erőszakos helyiséglefoglalás ellen és közbenjárót Bukarestben. A közbenjárásnak az lett a vége, hogy Otetelesanu államtitkár Patriciu vasutigazgatóval közösen rendeletet adott ki, mely meghagyja az ipariskolának, hogy azonnal költözzön ki az erőszakkal elfoglalt helyiségekből. De Theodoru igazgató sem hagyta magát. A legközelebbi gyorsral felment Bukarestbe, Goga belügyminiszter öcsésével, ki régi, jó ismerőse. Másnap rendelettel ment vissza, a rendeletet ismét Otetelesanu belügyi államtitkár írta alá, mely szerint az ipariskola részére végérvényesen kiutalja az elfoglalt termeket.

Azonban a revizor sem olyan ember, akit egyhamar le lehet venni a lábáról. A legközelebbi gyorsral Bukarestben temett. Egyenesen fel Otetelesanu államtitkárhoz. Itt azonban szóhoz sem juthatott, mert szólt az államtitkár vésztársának:

— Miért nem veti alá magát a rendelkezésnek?

— De hiszen az államtitkár ur megelőzőleg egy rendeletet adott, mely szerint a helyiségek a magyar szekció birtokában maradnak.

— Téved. A helyiségek az ipariskoláé!

— De kérem...

— Még maga is ki fog költözni abból az épülethől.

— Kérem ezt írásban adni.

Az államtitkár egyik tömbből leszakított egy darabocskát papírt és írásba adta a revizor kilakoltatását, kinek ugyanabban a fatális épületben jelölt ki az iskolaszék is lakhelyet.

\*

**Gyárfás Elemérrel**, az erdélyi magyar párt elnöki tanácsának tagjával beszélgetést folytatott a kolozsvári Kéleti Ujság munkatársa a párt-ellenzék mozgalmáról.

— Elsősorban — mondotta Gyárfás — nincs igaza gróf Toldalagynak abban, hogy az elnöki tanács homogén összetételű. Ne volna különbség a szabadkőműves Sándor József és gróf Bethlen között? Különböző koru és különböző világnézeti emberek társaságát hogy lehet ezzel a jelzővel elintézni?

— Ne feledje szenátor ur — vágott közbe az újságíró — hogy csak egy bizonyos osztályvonalon felül van meg ez a különbség. A kisegzisztenciák érdekeinek nincs szószólója az elnöki tanácsban.

— Az az ő hibájuk. Az elnöki tanács mellett működő gazdasági szakosztálynak én vagyok a vezetője. Felhívást intéztem annakidején az iparossághoz és a kisgazdákhöz, hogy törekvésünkben támogassanak. Harminckilenc válszaz érkezett felhívásomra. Megelőzőleg Némedy Gábor sorra járta az összes ipartestületeket, támogatásukat kérve ki. A szeptember tizenhatodik gyűlésre, mely a gyergyói nagygyűlést lett hivatva előkészíteni, azonban csak egyetlen egy delegátusa jelent meg az iparosságnak. Váradon például én sze-

lyesen mentem el az ipartestületi elnökhöz, hogy egy megbízott delegátust kérjem. E tényekkel viszont nem az iparosság ellen akarok támadni, mert tudom azt, hogy anyagi okai vannak a dolgozók e rezervált magatartásának.

— Van-e a magyar párt vezetői között olyan hangulat, mely jónak látja az elnöki tanács demokratikus átszervezését?

— Átszervezésről a közeljövőben még egyáltalán nincs szó. A gyergyói nagygyűlésen a megüresedett helyekre új embereket választanak.

## Népszavazással akarják helyreállítani Görögországban a monarchiát

**György volt király csak plebiscitum alapján foglalná el a trónt**

Londonból jelentik: A Daily Mail athéni jelentése szerint a görög monarchista pártok vezetői azon az állásponton vannak, hogy a görög monarchia visszaállítására csak akkor kerülhet sor, ha a görög nép többsége szabad akaratból dönt a monarchia visszaállításá mellett.

Ha a november negyedikén megtartandó országos választások a monarchista pártok győzelmével végződnek is, a monarchisták ezt a győzelmet nem tekinthetik a görög nép

szabad akaratát megnyilvánulásának, tekintettel, hogy a választások módszere, az arányos választási rendszer, már elavult.

Az angol lap értesülése szerint a görög monarchista pártok kormányrajutásuk esetén általános népszavazást fognak elrendelni, arra nézve, hogy Görögország kívánja-e a monarchia helyreállítását és György volt király csak akkor tér vissza Athénbe, ha a népszavazás a monarchia visszaállítását kívánja.

## A pardubitzzi repülőtéren a nézőkre zuhant egy repülőgép

**Két halottja és tizenkét sebesültje van a katasztrófának**

Prágából jelentik: A pardubitzzi repülőtéren vasárnap délután borzalmas szerencsétlenség történt. A vasárnap rendezett repülőversenyen óriási közönség vett részt, amelynek körében egy katonai repülőgép lezuhánása borzalmas pánikot idézett elő és több áldozatot követelt.

Egy katonai repülőgép felszállása alkalmával beleütközött egy táviró-póznába, a levegőben megfordult és a nézőközönségre zuhant. A repülő-

gép utasai közül Fiedler pilótának mindkét lába eltört és a mellkasa is behorpadt, úgy hogy a halállal vívódik és Pavlovszki hadnagy is súlyosan megsebesült. A repülőgép prorelleregyszolgálatban levő katonái s a nézők közül egy asszonyt megölt és ezenkívül a nézőközönség sorából még tizenketten megsebesültek, köztük hatan súlyosan.

Erélyes vizsgálat indult a szerencsétlenség okának megállapítására.

## Herriot szerint Poincaré mentette meg Franciaországot a pénzügyi összeomlástól

**A francia radikális párt elnöke megindokolja a Poincaré-kormányba való belépését — Herriot nem vállal többé miniszteri árcát és pártelnöki tisztséget**

Párisból jelentik: Rhone-megye radikális pártszövetsége vasárnap tartotta meg Lyonban kongresszusát, amelyen Herriot, a radikális párt elnöke hosszabb beszédet mondott, melynek jelentőségét fokozza az a körülmény, hogy csütörtökön kezdődött Bordeauxban a radikális párt országos kongresszusa, ahol Herriotnak védekezni kell azokkal a támadásokkal szemben, amely szerint a Poincaré-kormányba való belépésével elárulta a radikális párt programját.

Herriot beszédében elsősorban a Poincaré-kormány megalakulásának körülményeit vázolta és másfél óras beszédben indokolta meg magatartását azokban a kritikus napokban, amikor a francia frank Zürichben tíz svájci centimes alá zuhant. Elmondta Herriot, hogy ezen a kritikus napon megjelent nála a Francia Nemzeti Bank kormányzója és közölte vele, hogy az állampénztár teljesen kiürült és a Francia Bank kénytelen lesz a kifizetéseket beszüntetni, ha nem bocsátanak nagyobb összeget a bank rendelkezésére. Ugyanekkor kapott Poincaré megbízást kormányalakításra. Poincaré egy szombati napon délelőtt fél tizenkettőkor felkereste Herriot-t és közölte vele, hogy

az új kormányt csak az esetben alakítja meg, ha a radikális párt biztosítja támogatását a

nemzeti egység kormányára szá-

mára. Ez a biztosíték Poincaré szerint csakis Herriotnak a kormányba való belépésére lehetett. Poincaré egy óras gondolkodási időt adott Herriotnak és azzal távozott tőle, hogy félegyre kéri végleges választát.

— Hosszu tépelődés után — folytatta beszédét Herriot — mindennel számotvetve

arra az elhatározásra jutottam, hogy segítségére leszek Poincarének Franciaország megmentésében.

Tisztában voltam ugyanis azzal, hogy Poincaré életképes kormányt csak a radikális párt támogatásával tud alakítani és világosan láttam azt is, hogy az angol font hétfőig három, esetleg négyszáz frankra fog emelkedni, ha szombat estig nem alakul meg az új kormány.

Franciaország pénzügyi összeomlása ez esetben elháríthatatlanul bekövetkezett volna és elpusztult volna a francia kispolgárok vagyonszája is.

Ebben a pillanatban csak egyetlen kötelességem volt: lehetővé tenni az új kormány megalakulását. Pártszempontokra nem lehettem tekintettel, hiszen a párt csak akkor élhet, ha él az ország.

Herriot ezután megvédte Poincaré külpolitikáját és meg-

állapította, hogy Poincaré is ugyanazt a külpolitikát folytatja, amit a radikális párt kezdeményezett.

Ennek bizonyításául megemlítette, hogy Németország már tagja a Népszövetségnek és Franciaországban küszöbön áll a katonai szolgálati idő leszállítása. Ez volt a két alaptétele a radikális Herriot-kormány külpolitikájának, amit most Poincaré valószínűleg meg.

A pártgyűlésen résztvevő egyik tag kérdésére, hogy vállalja-e továbbra is a radikális párt elnökséget, Herriot a következőket válaszolta:

— Meggyőződéses elvi republikánus a hazáját akkor tudja legjobban szolgálni, ha mint egyszerű közkatona dolgozik hazája érdekében. Nyolc évi közéleti szereplés után nem akarok többé miniszter, kamarai elnök vagy pártelnök lenni

és semmi más vágyam nincs, mint hogy aktiv tagja lehessen pártomnak. Ezért a radikális párt ideai kongresszusán nem jelöltem magam elnöknek.

Herriot e kijelentésére több közbeszólás hangzott el, amelyek szerint a radikális párt többsége továbbra is ragaszkodik Herriot elnökségéhez, mire Herriot meghatva a következőket mondotta:

— Szükségem van az önök barátságára és bizalmára. Kérdeim ezért önöktől, van-e valaki, aki bármit is a szememre vethet?

Erre percekig tomboló éljenzéssel és ovációkkal fejezte ki a pártgyűlés bizalmát Herriotnak.

A radikális párt országos kongresszusa egyébként Bordeauxban csütörtökön veszi kezdetét. Az ülésen Herriot fog elnökölni. A kongresszus pénteken kezd meg a vitát a külpolitikai kérdésekről és a francia belpolitika aktuális problémáiról.

## Felrobbant autó

**Súlyos szerencsétlenség a szen'ar országuton**

Szentáról jelentik: Súlyos autószerencsétlenség történt vasárnap délután a Szentáról Sztarakanizsa felé vezető országuton. Roser István szentai kereskedő Renault-luxusautója utközben gummidefektet kapott. Kijavították a hibát és el akartak indulni. Glück Gyula, Roser utitársa be akart gyújtani, a motor azonban úgy visszavágott, hogy a kurblizó-kulcs majdnem eltörte Glück kezét. Glück a fájdalomtól elvesztette eszméletét is. Ugyanekkor a motorházból lángok csaptak föl.

Roser a közben segítségül érkező emberekkel el akarta oltani a tüzet, de ez nem sikerült, mert a benzintartály is felrobbant. Az autó teljesen elégett. A kár több mint hetven ezer dinár..

## A királyné is leszavazott

**a belgiumi községi választásokon**  
**A liberális párt győzelmével végződtek a választások**

Brüsszelből jelentik: Vasárnap tartották meg a községi választásokat egész Belgiumban, amelyeket nagy várakozás előzött meg. Az eddig ismeretessé vált eredmények szerint a választások a liberális párt győzelmével végződtek. Brüsszelben a liberális többség máris biztosítva van. A községi választásokon a szocialisták teljes vereséget szenvedtek és mandátumuk nagyrésztét a kommunisták és a liberálisok vitték el.

A községi választásokon a nők is résztvettek, még pedig szokatlanul nagy számban, mert a választási törvény a szavazást kötelezővé teszi a választásra jogosultaknak. Brüsszelben maga a belga királyné is leszavazott és szavazatának leadása után még egy félórát töltött a választási helyiségben, ahol feszletlenül elbeszélgetett a választásra érkező polgárasszonyokkal.

## Husz évi várfogságra ítélt két szubotikai detektivet a halasi forradalmi törvényszék

A szubotikai törvényszék főmentette a két tanuját

Hétfőn tárgyalta a szubotikai törvényszék Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa Szkočovszki Sándor bűnügyét, akit hamis tanúzással vádolt az ügyészség.

Az érdekes bűnügy előzményei hét évre, 1919. év március havára nyulnak vissza. Abban az időben Szkočovszki Sándor innen Szuboticáról, ahol az itteni járásbírósnál bírósági kézbesítő volt, Kis-Kun-Halásra került. Ott is a bíróságnál nyert alkalmazást.

Ugyancsak 1919 március hónapban Kukla János és Malagurski Máté, akik a kérdéses időben a szubotikai rendőrségnél, mint detektívek teljesítették szolgálatot, Szuboticáról szolgálati ügyben kocsival Halásra mentek. Halason ekkor a kommunistáké volt a hatalom. A két detektív Halason találkozott Szkočovszki Sándorral, akit még Szuboticáról ismertek. Szkočovszki kérésükre egy szállodát ajánlott nekik, ahol az éjszakát eltölthetik.

A szállodában azonban néhány perc múlva megjelent a halasi vörösség két tagja, akik azt kérdezték a detektívektől, hogy Szuboticáról valók-e. Mikor erre igennel feleltek, letartóztatták őket és bevitték a városházára. Egy hónapig voltak fogságban, amikor a halasi kommunisták »forradalmi törvényszék«-é alá állították őket. A vád az volt ellenük, hogy Szuboticán a kezük közé került magyarokat verték. Hiába volt minden tagadás, a forradalmi törvényszék elítélte őket egyenként 20—20 évi várfogságra és el is szállították őket Vácra, az ottani fegyházba. Itt fogságban voltak a magyar kommunisták uralom bukásáig 1919. év augusztusáig. Akkor a többi fogollyal együtt kiszabadultak. Hazaérkezve feljelentést tettek Szkočovszki ellen, aki időközben Szuboticára visszajött, hogy a halasi forradalmi törvényszék előtt hamisan vallott el lenniük.

A hétfői tárgyaláson — amelyen a vádhatóságot Csulinovics Ferdó dr. államügyész képviselte, a védelmet Kellert Benő dr. látta el, Szkočovszki Sándor tagadta, hogy ő terhelő vallomást

tett a két szubotikai detektív ellen a halasi forradalmi törvényszék előtt. Az igaz, hogy a tárgyaláson tanuként kihallgatták, de ő csak annyit mondott, hogy Kuklát és Malagurskit ismeri, de többet egyáltalában nem mondott és egy szóval sem vádolta meg őket semmivel.

A vádlott után a sértetteket hallgatta ki a bíróság tanuként. Kijelentették,

hogy a vádlottat ott látták a tárgyaláson és ebből következtették, hogy ő tette ellenük a hamis vallomást, de hogy valóban így történt-e, azt nem tudják.

A vádlott kijelenti, hogy két kommunista vádbiztos volt a »tanu« s nem ő.

A bíróság a vádlottat felmentette, mert a bizonyítási eljárás során nem merült fel bizonyíték bűnössége mellett. Az ítélet jogerős.

## A szénbányák nacionalizálását követeli az angol munkáspárt balszárnya

Felszólították a kikötőmunkásokat és vasutasokat, hogy akadályozzák meg a külföldi szénszállításokat

Londonból jelentik: A munkáspárt szélső balszárnya vasárnap esti ülésén határozati javaslatot fogadott el, amelyen

az angol szénbányák nacionalizálása mellett foglalt állást.

A határozat követeli, hogy az állam haladéktalanul és kártérítés nélkül vegye át a szénbányákat.

Az ülés egyben egy másik határozatot is elfogadott, amelyben felszólítja a kikötőmunkásokat, hogy külföldi szenet angol kikötőben ne rakjanak partra és egyben utasítja a vasúti munkásokat is, hogy a külföldi szénszállításokat minden erejükkel akadályozzák meg.

## Szabadjeggyel a másvilágra

Paul Verlaine fiát egy és félperc alatt égették porrá a párisi krematóriumban

Páris, október.

A francia lapok csak pársoros hirben emlékeztek meg Paul Verlaine egyetlen fiának, Jules Verlaine haláláról. A nagy költő fia egyszerű metrókalauz-ként tengette életét Párisban, szegényen és nyomorúságban élt a föld alatt és a barátai mesélik, hogy amikor nagy-néha felkereste egy újságíró interjú végett, szerényen elhárított magától minden reklámot és feltűnést. Csak ennyit mondott szűkszavúan:

— Az apám tudott verseket írni, én nem tudok.

Az apja szobrát ott láthatta minden könyvkereskedés kirakatában, de őt nem csábította a dicsőség, csak a vonatjával törődött és rohant hosszú kilométereket Páris alatt. Ismeretlenül halt meg és a ravatálnál, a Pére Lachaiseben csak néhány kiváncsi idegen és szabadnapos kalauzkollégái jelentek meg halottnézőbe.

A Pére Lachaise egy nagy rideg épület a temető bejáratánál. Évente tizenöt-ezer hullát égetnek itt el. Ezek között ezer holttest ismeretlen embereké, a kórházak és a nyomor halottai, akiket csak bedugnak a négyszázfokos hővel égő kemencébe. Két percig se tart az egész és ami megmarad belőlük, a maréknyi hamut, kis csészékben szervirozzák fel az örökkévalóságnak. Ötven frankba kerül egy ilyen aktus, *Aut compi*, mindent beleértve, még a papot is, aki teljes tíz percig bucsuztatja tűz előtt a megboldogultat. Aki szegénységi bizonyítványt tud felmutatni, annak ingyen égetik el a hozzátartozóját.

Verlaine holttestét a szertartássteremben ravatalozták föl. Itt a pörköltember-szagu falak között pihent utolsó földi utazása után a sápadtarcu kalauz, aki kivándorolt az életből. Most nem a kék kalauzi zubbony volt a testén, csak egyszerű fehér lepel borította és két kezét

egymásba kulcsolta a mellén. *Fekete szakállá már erősen kiütöközt.* Fenn a pódiumon pedig éhesen morgott a tűz, amely az elköltözött lélek kihűlt házáért várta. A papok, költők, biblikusok így mondanák: »porhüvelyét.« De a por millió független atóm, míg a test egyetlen zárt egység.

Egy szegény anyagi viszonyokkal rendelkező drámai színházhoz hasonlított a szertartássterem. A színpad fekete drapériával van bevonva, oldalt pálmák állnak és lenn, a nézőtérben bevont székek sorakoznak félkaréjban. Páholy és állóhely az nincs. És jegyszedőnők se.

Én láttam már életemben sok temetést. Az apámét, a nagyapámét és a kis hugomét, akit gyászbeszédekkel, két lovas halottaskocsin kísértünk az utolsó utra és amikor a temetőben koporsójára hulltak a göröngyök, valami esztelen megnyugvás szállt belém, hogy ő csak aludni ment és tudtam, hogy ha vágyódom utána, kimehetek hozzá vizitálni a Csönd Kertjébe. Igen, a temető az Álom Parkja, én soha nem is féltém a haláltól, mert mindig lusta kis gyerek voltam és már előre örültem, hogy milyen nagyokat fogok majd aludni az ibolyavirágos sírhant alatt. Ó, mennyi virág van a temetőben! Különös, nagyszemű nefelejtsek, szegfűk, rózsák, amelyek finomak és bánatosak, akár a csók. A szomorú ember, akinek nagyon fáj az élet, kísétál a temetőbe kedves halottjaihoz és társalog velük. A legkellemesebb, leghalkabb társaság.

A halottat szépen lefektetik a koporsóba, még párnát is adnak a feje alá és mifelénk egy-egy huszifürest is tesznek az elköltöző szeméire. Bizonyára azért, hogy ne álljon majd egy krajcár nélkül a másvilágon. Am hogy zarándokoljunk áhitattal egy kávéfőző zsányi hamu elébe? Ha elborítja a sírás vágya, hogy kiált föl a gyermek apja hamvai előtt:

— Ó nézz reám jó Apám!

A föld kicsi, a népek megsokasodtak és az emberiség — az élő — nagyon praktikus. A temetők helyébe gyárak épülnek és mozik, vagy felszántják az öreg, odvas csontokat és a pihent föld dúsabbban fogja ontani a magvakat. »Sok jó halott megfér kis helyen« — ez a modern kegyelet. Biztosan nekik van igazuk. De mégis rettenetes volt végignézni, hogy tették el az utóból Verlaine-

## Amit a költő nem tud megbocsá'ani

Irta: Vándor Kálmán

A költő éppen be akart már fordulni a kapuján, amikor hirtelen egy asszonnal találta magát szemben. Megállt. Az asszony is. Egy pillanatra egymás szemébe mélyedtek, azután erőszakosan kiakapcsolta a szemét az asszonyéból és befordult a sötét kapu alá. Valami csendes fájdalmat érzett. Nem tudott most haragudni, nem tudott most gyűlölni, csak valami egészen csendes fájdalmat érzett. És egyszerre a nevé hallotta.

Visszafordult. A kapu előtt ott állt az asszony, lecsüggedt fejjel, némán. Lassan feléje ment. Megállt előtte és azt kérdezte:

— Parancsol velem, asszonyom?

És eszébe jutott minden, minden, eszébe jutott a tavaszi délután, amikor karján arccal jöttek barátok és meséltek, gunyosan, örömmel.

Az asszony szótlanul állt. Lassan felémelte a fejét, szomorúan a szemébe nézett. Így álltak és nézték egymást sokáig. Eszükbe jutottak a téli esték, amikor összesimulva surrantak fel a lépcsőn. Hirtelen összerázkódott. Nem, nem, vége, minék a folytatás, elég volt ebből. Hiszen gyűlöli, gyűlölni akarja ezt az asszonyt. Ostoba véletlen, hogy itt a kapu előtt találkoztak össze. Ujra megkérdezte:

— Parancsol asszonyom?

És a hangja, amelyről azt hitte, hogy hideg lesz és metszeni fog, reszketett.

Az asszony azt mondta:

— Csókoljon meg még egyszer.

És a szeme könnyögt. Egészen hozzálépett és megfogta a kezét. Remegett. A karját az asszony derekára fonta. Lé-

péseket hallottak. Gyorsan a sötét kapu alá bujtak és remegve összesimulva vártak. Azután a lépések elhangzottak, messziről kopogott már a követet. Csend volt. A költő kezére forró csepp hullott. És az asszony halkan azt susogta:

— Még egyszer szeretném látni a szobáját.

Eleresztette az asszonyt. Szégyenlette a gyengeségét. Hát mit keres ő ezzel az asszonnal itt a kapu alatt, miért fonja át a derekát, hiszen senki úgy meg nem bántotta, senki olyan durván nem bánt vele. És ahogy gondolkodott, elszállt belőle a forróság, majdnem hidegen tudott gondolkodni. A hangja is nyugodt volt már. Levette a válláról az asszony kezét, szép csendesen leeresztette, azután beszélni kezdett:

— Asszonyom, mondja, van ennek értelme? Mit akar tőlem?

Az asszony megragadta a kezét és könyvek között sugta:

— Azt akarom, hogy szeress megint, szeress és csókolj megint, mint régen... Azt akarom...

— Azt akarja... Lehetetlent kíván.

Kétségbeesetten vergődött az asszony.

— Nem... nem... ne mondja ezt...

én nem akartam... én nézze, ezt nem lehet itt, így elintézni... kérem, hallgasson meg... nézze, én most is szeretem magát... felejtse el, vagy engedje, hogy megmagyarázzam. Menjünk fel magához, van még egy félórám, azután ugyanis elmegyek...

Ő gondolkodott. Azután így szólt:

— Sötét van, fogja meg a kezemet.

Én majd vezetem.

Az asszony ujjai megszorították a kezét. Nem akarta észrevenni. Szó nélkül vezette az asszonyt. A lépcsőházban, a folyosón újra megtámadta minden sa-

rok, mind mesélt, suttogott és összeszorította a fogait, ökölbeszorította a kezeit és ment előre, vezette az asszonyt. Azután kinyitotta az ajtót, meggyújtotta a villanyt. Rekedt hangon mondta:

— Parancsoljon, asszonyom...

Belépett. Az ajtóban megállt, nézett, nézett. Nézte a kályhát, az öreg karoszkéket és eszébe jutott egy délután, amikor itt ültek. Akkor a villany nem égett.

Neki is ez jutott az eszébe. Ellágyult. Az íróasztalon legyező feküdt. Az övé. Itt felejtette.

Az asszony szólalt meg először:

— Lethetem a kalapomat?

Megrezzen s csendesen mondta:

— Azelőtt nem szokta megkérdezni...

Az asszony szemét elfutotta a könny, karjait a nyakára fűzte és amikor a szemébe nézett, ott is könnyet látott.

— Megbocsát?

— Nem tudok haragudni — mondta a költő és hirtelen, mintha semmi sem történt volna, magához szorította, éreztek egymás leheletét. A két arc közel hajolt, az ajkak összeértek és csókban forrtak össze. Sokáig tartott. És amikor szétváltak, félrefordult, megrázkódott és ezt mondta:

— Hiába...

Az asszony görcsösen szorította magához az arcát és könyörgött:

— Miért, de miért, hiszen szeret, szeretsz, én tudom, hogy szeretsz. Felejtse el, ami történt, felejtse el.

De ő elhárította az ölelést, eltolta magától.

— Azt nem lehet elfelejteni.

— Miért? De miért? Hiszen nem történt semmi, semmi, nem igaz, amit gondol, nem igaz... Esküszöm, hogy nem

igaz...

És ekkor felállott. A tekintete hideg volt, gyűlöletet szikrázott s a hangja

— Azt nem lehet elfelejteni. Ha ki-dobott volna, ha kinevet, ha kiutasít, meg tudtam volna bocsátani, hogy mást találtam magánál, mikor azt mondta, hogy engem vár, hogy mást csókolt, amikor még én csókoltam, meg tudtam bocsátani. Ha a szemem előtt adta volna magát nem egy, de száz embernek, azt is meg tudtam volna bocsátani, el tudtam volna felejtetni. De maga, asszonyom, mást is megtett velem, amire nem gondol, amit csekélységnek tart: elégette az írásaimat. Ez sem volt elég. Dicsékedett ezzel, elmesélte. Ezt nem fogom soha elfelejteni. Tudja, mik voltak nekem azok a versek? A szívem vére. Azokban a versekben sirt a lel-kem, a vágyam, a vérem, mindenem és minden maga után sirt. Vittem magához áhitattal és magának adtam azzal az örömmel és fájdalommal, amellyel a pogány anya áldozza fel legkedvesebb gyermekét az istenének. Én azokat a rongyosszélű papirokat, amelyeket he-tekig viseltem féltő gondnal a szívem felett, azokat a verseket elvittem magához. És maga — itt a férfi hangja kemény volt és érces — elégette, tü-zredobta. Ezt nem lehet elfelejteni. Ezért kíván lehetetlent, asszonyom.

És hidegen, mozdulatlanul nézett az asszony szemébe.

Az pedig csendesen felállott, a fejét lehajtotta és megindult az ajtó felé. Ott visszanezett, kérőn, könyörögve.

És ő némán, mozdulatlanul állt.

Az asszony pedig betette maga mögött az ajtót. Csak az illatából hagyott hátra valamit.

nek, a metrókalauznak hiült tetemét. A fehér, gyalulatlan koporsót kis sinekre emelték, a szertartásmester megadta a jelt, a rostély felcsapódott és amikor elnyelte a testet a vad láng, az áldozati máglyákat láttam magam előtt, a barbár csordát, amely térdre hullt a Tűz szavára és ha vörös nyelvvel rájamordult: vérét vette az édes testvérenek is.

Pontosan egy és fél percig tartott az egész. Mikor a kis tűz-kocsi visszagördült, a holttest helyén csak hamu és pernye szdlongott. Ezt a szürkés, finom hamut összeseperték és egy kis edénybe csukták. Még virágot is tűztek a bögre mellé, két száll, művirágot és egy keskeny vörös cédulát ragasztottak rá, mint az orvosos üvegekre a használati utasítást, hogy: Jules Verlainé párisi metrókalauz, élt 45 évet...

## Pancsevó

### uj kiszélesített tanácsa A város kedden tartja közgyűlését

Pancsevóról jelentik: Pancsevó város kiszélesített tanácsának radikálispartai tagjai még a márciusi közgyűlésen testületileg lemondottak tanácsstagságukról. A belügyminiszter e lemondást mindeztideig nem vette tudomásul, míg most a lemondást elfogadta és kinevezte az új tanácsstagokat.

Új tanácsstagok lettek: **Radikálisok:** Birkin Szvetozár gazda, Bohnanac Dragoljub kereskedő, Brankován Vászó papucsos, Bulja Ilija gazda, Vasics Stevan kereskedő, Velicskovics Nikola kocsigyártó, Bojka Petra gazda, Dakics Vladimir lelkész, Dencsan Gjorgje földmives, Dencsan Koszta földmives, Dinveski Stevan selyemgyári igazgató, Dragomirov Mihájlo földmives, Gyinics Dionis földmives, Gyorgyevics Milutin gimnáziumi igazgató, Zsivanovics Gyorgye polgári isk. igazgató, Zsivkovics Lázár földbirtokos, Zako Milán dr. ügyvéd, Jankovics Vojó kávé, Josimov Rada földmives, Josimov Száva kömüves, Kalinov Jęfta földmives, Karavla Áca földmives, Karavla Lázár földmives, Kepics Jovan földmives, Koslovacsok Gjorgje hivatalnok, Kojity Rádó tanító, Konstantinov Mita földmives, Krcsadinac Milo földmives, Dr. Lozovics Radovan ügyvéd, Ljubiszavljevics Jovan földmives, Marin Stevan földmives, Markov Paula földmives, Mijatovics Iván kereskedő, Milics Milenko újságíró, Obradovics Jovan tanító, Pavlov Vaso földmives, Pavlov Vlado bognár, Pavlovics Péter kereskedő, Pandurov Szvetisláv kádár, Pancsevacska Zsivan kovács, Patkovics Alekszandar kávé, Putnik Zsivan bognár, Razumenics Bogdan lelkész, Risztics Szvetozár kereskedő, Szlimonov Dusan földmives, Sztaniszavljevics Petar földmives, Sztjanovics Mladen bádógos, Szubotics Száva földmives, Tarajics Vászó mézáró, Todorov P. Petar földmives, Tomics Vászó földmives, Tomics Nikola földmives, Trumics Marko tanító, Tyrilov Isza kereskedő, Gyosztics Vászó földmives, Gyosztics Ljubomir asztalos, Halupa Andreja kereskedő, Ciculja Stevan földmives, Dr. Sambek Jęfta orvos, Suvákovics Lázár agrárreformügyi államtitkár.

**Független demokraták:** Velicskovics Dusan bognár, Dragicevics Nikola dr. orvos, Zsivkovics Szvetozár kereskedő, Pavlovics Gjorgje mérnök, Radanovics Misa tanító, Uglesics Vasilie földmives. **Németpártiak:** Dr. Bartman Simor ügyvéd, Bosza Johann jr. gazda, Weisz Hugó építómester, Wittmann Ludwig malomtulajdonos, Graf Johann Paul bankelnök, Dorner Anton kömüves, Lang Ádám kereskedő, Sol György kereskedő, Tura Károly kereskedő, Vogenberger Martin nagyiparos, Ziffermajer Otmár kereskedő, Scherbach Ignác gazda, tehát tizenkét német és két izraelita nagykereskedő, Wolf József fakereskedő, Deutsch Márkus bogyáros.

Az újonnan kinevezett kiszélesített tanács e hó 12-ikén délután tartja első közgyűlését, melyen megválasztják az egyes bizottságokat.

# Elfogták a Sztapári-uti rablógyilkost

**Brankov Zsarkó, a Pihenő csárdabeli rablógyilkos a gyilkosság után még több rablást követett el és politikai népgyűlés vezérszónoka volt — Akkor tartóztatták le, amikor Olaszországba akart szökni**

## A meggyilkolt korcsmáros fia felismerte a szembesítésnél édesapja gyilkosát

A szombori tanyavidéken néhány hónappal ezelőtt vakmerő rablógyilkosság történt. Mint a *Bácsme gyei Napló* annak idején megírta, ismeretlen tettesek augusztus 14-ikén éjjel behatoltak a Sztapári-uton, Szombortól hat kilométernyire fekvő »Pihenő«-csárdába, ahol meggyilkolták Jelasics Sztankó csárdatulajdonost és halálosan megsebesítették Bantobranszki Tósó szombori legényt is, aki több társával a csárdabeliek segítségére sietett.

A nyomban megindult nyomozás megállapította, hogy a gyilkosok ketten voltak, akik azzal az ürüggyel zörgettek be a csárdába, hogy pálinkát akarnak inni. Jelasics csak kilenc éves fiával tartózkodott odahaza és a zörgetésre gyanutlanul nyitott ajtót. Amikor az ismeretlenek beléptek, egyikük hátulról elkapta Jelasicsot, míg a másik revolvert szegezve mellének, pénzt követelt. A csárdatulajdonos vonakodott odaadni pénzét, mire a revolveres elsütötte fegyverét. A golyó a korcsmárost nyomban megölte. A gyilkosok erre áldozatukat a földön hagyva, felkutatták a szobákat, néhány ezer dinárt magukhoz vették és leültek inni. Pálinkázás közben eszükbe jutott, hogy a gyerek mindent elárulhat, ha életben marad és ezért elhatározták, hogy azt is megölik. Szándékukat azonban nem hajlhatták végre, mert ebben a pillanatban több legény ért a csárdához, akik rosszat sejtve, be akartak menni Jelasicshoz. A gyilkosok ezt észrevették, mire kinyitották az ajtót és a revolveres rabló rálőtt az ajtóban álló legények egyikére, Brantobranszki Tósóra. A revolverlövés nyomán támadt zür-zavarban a rablók kimenekültek a csárdából. A szombori csendőrség a legerélyesebb nyomozást indította a gyilkosok után, akikről csak annyit tudtak megállapítani, hogy egyikük fekete ruhát és Palmagunisarkos, simmicipőt viselt, a másik pedig álszakált. Jelasics fiának vallomása szerint a fekete ruhásnál volt a revolver és az lötte le apját, valamint Brantobranszkit. Brantobranszki sérülésébe néhány hét múlva belehalt. A gyilkosok kézrekerítése a legerélyesebb nyomozás ellenére sem sikerült, azok nyomtalanul eltűntek. A nyomozó hatóságok már-már le is mondtak arról, hogy a gyilkosok egyhamar kézrekerüljenek, amikor vasárnap váratlan fordulat történt.

**A szombori csendőrség Zagrebben elfogta az egyik gyilkost Brankov Zsarkó szombori cipész személyében,**

akit erős fedezettel Szomborba szállítottak. A gyilkos kézrekerítésében nagy érdeme van a szuboticei vasuti rendőrségnek is, amely először jutott a nyomába és szintén kiküldte embereit Zagrebba, de a szombori csendőrség akkor már megelőzte.

Prédics Bogoljub, a szuboticei vasuti rendőrség főnöke, néhány nappal ezelőtt arról értesült, hogy a Sztapári-uti gyilkosság egyik tettese, Brankov Zsarkó huszonkilenc éves szombori cipész, akinek szeretője, Szimics Anna szombori bábaasszony, tud a gyilkos hollétéről. A vasuti rendőrség emberei leutaztak Szomborba, ahol azonban kiderült, hogy Szimics Anna elköltözött Szomborból Sztapárra. A detektívek erre Sztapárra mentek, ahol előállították a

bábaasszonyt. Azzal az ürüggyel keresték fel a detektívek, hogy jó barátai Brankovnak, akivel beszélni szeretnének. Szimics Anna hitelt adott a detektívek szavának és elmondta, hogy Brankovnak el kellett menekülnie Szomborból, de azt nem tudja pontosan, hol van. Hallotta, hogy előbb Bakarba, majd Splitbe ment, onnan pedig Zagrebba.

A detektívek erre visszatértek Szubotícára és a nyomozásuk eredményéről jelentést tettek Prédics vasuti rendőrfőnöknek, aki Matics detektívet utasította, hogy utazzon Zagrebba és kutassa fel a gyilkost. Időközben a szombori csendőrség is tudomást szerzett a gyilkos kilétéről és hollétéről, mire szintén Zagrebba küldte embereit. A szombori csendőröknek azután a kapott személyleírás alapján vasárnap sikerült elfogniuk Zagrebben Brankovot. A gyilkos Novaveccucca 87. szám alatt egy cipésznél lakott. Brankov még aludt, amikor a csendőrök ráakadtak.

**Azonnal letartóztatták és vasárnap Szomborba szállították.**

Zagrebben megállapították, hogy Brankov oda október 6-ikán érkezett és a Novaveccuccában lakó cipész barátját kereste fel, akitől lakást kért. Barátja még a zagrebi bogyárból ismerte Brankovot, aki négy évvel ezelőtt ott dolgozott és ezért adott neki lakást. Megállapították azt is, hogy Brankov Olaszországba készült menekülni és azért húzódott meg Zagrebben, hogy ott szökési tervét előkészítse.

Szomborban percek alatt elterjedt a híre, hogy a Pihenő-csárda tulajdonosának gyilkosát elfogták. Amikor hétfőn délelőtt megtudták, hogy a gyilkost kiszállították a gyilkosság színhelyére, százával indultak el a Pihenő-csárdához.

A csendőrség hétfőn délelőtt kezdte meg a gyilkos kihallgatását. Kiderült róla, hogy többszörösen büntetett előéletű csavargó, katonaszökevény, a gyilkosságot megelőzően Beogradban volt elzárva betörések és lopások miatt. Brankov kihallgatása alkalmával

**beismerte, hogy jelen volt Jelasics meggyilkolásánál,**

azonban tagadja, hogy ő lötte volna le Jelasicsot és Bantobranszkit. Azt állítja, hogy három társával mentek ki a csárdához, de nem volt szándékukban

gyilkolni. Neki különben nem is volt revolvere, hanem az egyik társának. Vallomása során kijelentette, hogy ha a csendőrség szabadonbocsátja, hajlandó megnevezni bűntársait, akiknek a tartózkodási helyét is tudja.

Brankov Zsarkót a csendőrségről hétfőn délután szállították ki a Pihenő-csárdához, hogy szembesítsék a meggyilkoltával, Jelasics Brankóval. A csendőrség részéről Pangert csendőrszázados, az ügyészség részéről pedig Tyosztics Mladen ügyész szálltak ki. A csárdánál már hatalmas tömeg várta a gyilkos megérkezését. A tömeg olyan fenyegető magatartást tanúsított a gyilkossal szemben, hogy a csendőrök csak nagy nehezen tudták megakadályozni, hogy Brankovot megverjék.

A gyilkost bevitték a csárdába, ahol szembesítették a meggyilkolt fiával.

**A kisgyerek Brankovban felismerte azt az embert, aki megölte apját.**

Most is megismételte, hogy a rablógyilkosság elkövetésekor Brankov másodmagával volt a korcsmában, nem igaz, hogy hároman voltak.

A csendőrök kihallgatták a csárda szomszédait is, akik közül többen szenzációs vallomást tettek.

Elmondták, hogy Brankovban első látásra felismerték azt a fiatalembert, aki két héttel a gyilkosság után lóháton megjelent a Pihenő-csárda szomszédságában, Kovacsics Dávid gazdálkodó szállásán levő Logunarszki-csárdánál, ahol

**az ott tartózkodó emberek előtt detektívek adta ki magát, majd revolvert rántva, pénzt követelt.**

A megtámadott emberek azonban nem ijedtek meg, hanem rávetették magukat, de Brankov, mielőtt lezuhatták volna a lóról, elvágtatott.

Ugyancsak érdekes vallomást tett Lukunarszki Zsivojin gazdálkodó is. Lukunarszki elmondotta, hogy a gyilkosság után Brankovval Sztapáron találkozott egyik politikai párt népgyűlésén.

**Felismeri benne azt az embert, aki a gyűlés egyik szónoka volt.**

A gyilkost a helyszíni szemle után visszaz szállították Szomborba, ahol most tovább folytatják a nyomozást bűntársai kézrekerítésére is.

## Botrány a porosz tartománygyűlésen a Hohenzollern-egyezmény miatt

**A kommunis ák zajongása miatt nem lehetett megtartani az ülést**

Berlinből jelentik: A porosz tartománygyűlés hétfő délutáni ülésén botrányos jelenetek játszódtak le.

Az ülés napirendjén a Hohenzollern-családdal kötött egyezmény szerepelt, amelyet a porosz kormány nevében Heepker Aschoff pénzügyminiszter terjesztett elő. Alig mondott azonban néhány szót, a kommunisták padosoraiban óriási lármát tört ki.

— Hohenzollern-lattyu!  
— Hitvány császári siber! —  
ilyen és hasonló felkiáltások özöne zúdult a pénzügyminiszter felé, aki halottápadtan állott a szónoki emelvényen. A fűsiketítő zaj megismét-

lődött, valahányszor a pénzügyminiszter újabb kísérletet tett, hogy beszédét megkezdje.

**A kommunista képviselők elhagyták helyeiket és a szónoki emelvény felé siettek.**

Az elnök nem tudott rendet teremteni és

**a kormánypárti képviselők körülvették a szónoki emelvényt, hogy megvédjék a pénzügyminisztert.**

Már-már verekedésre került a dolog a két tábor között, amikor az elnök az ülést berekesztette és a termet kiürítette.

## Visszahelyezik állásába a szubotcai ipartestület régi iparhatósági biztosát

A Bácsmegyei Napló annakidején terjedelmesen foglalkozott azokkal a harcokkal, amelyek a szubotcai általános ipartestület tagjai között elhatalmasodtak. Az állandó összecsapások és elégedetlenségek miatt új választásokat írtak ki. A minisztérium azonban felebbezés folytán megsemmisítette a választásokat és újból a régi vezetőségre bízta az ipartestület vezetését s meghagyta hivatalában a régi elnököt, Zvekanov Antalt.

A minisztérium által megsemmisített választásokat megelőzően a szubotcai főispáni hivatal felterjesztésére a minisztérium elmozdította állásából Milekics Jócó iparhatósági biztosát és helyébe dr. Miatov Milorád szubotcai ügyvédet nevezte ki. Az iparosok egy része azonban nem volt megelégedve ezzel a kinevezéssel, hanem Milekics Jócó visszahelyezését követelték a minisztériumtól. Milekics Jócó bankigazgató visszahelyezése ipartestületi biztos tisztségbe, mint az iparosok köréből értesülünk, már megtörtént és az ipar- és kereskedelmi miniszter az erre vonatkozó rendeletet aláírta. Érdeklődésünkre Gyogyevics Dragosláv főispán kijelentette, hogy hivatalosan még nincs tudomása Miatov dr. leváltásáról és Milekics Jócó visszahelyezéséről.

## Mi történt a Filkóval?

### Egy elmaradt melléklet története

A Bácsmegyei Napló nagy remények között megindult élcslap mellékletével, a Filkó-val már a második száznál baj volt. A Filkó készen állt, hogy vasárnap testvérlapjával, a Habos Tortával együtt utnak induljon szórakoztató és mulattató perceket szerezni vasárnapra a Bácsmegyei Napló híveinek.

Az utolsó percben figyelmissé tettek bennünket arra, hogy a Filkó egyik rajza félremagyarázásokra, sőt talán félreértésekre is adhat alkalmat. A legnagyobb meglepetéssel hallottuk ezt a figyelmeztetést, mert hiszen a Filkó szerkesztőtől és rajzólójától is távol állott minden ártó szándék és minden bántó gondolat. Ők maguk lepődtek meg legjobban, amikor a képbe belemagyarázták azt, hogy az bizonyos érzékenységet sért s esetleg visszatetszést kelthet ott, ahonnan mi a magyarság számára megértő barátságot várunk.

Epen ezért a teljesen kész expedíálásra váró Filkó példányokat megsemmisítettük s minthogy technikailag már nem maradt idő a Habos Torta mellékletére sem, ezen a héten a gyerekek is hiába várták kedvelt lapjukat. Kárpótlásul a jövő vasárnapi 28. oldalas Bácsmegyei Naplóhoz két Habos Torta című gyereklapot mellékelünk s kettős száma lesz a Filkónak is.

## Halálos szerencsétlenség az országuton

### A lovak megvadultak egy autótól és az árokba fordították a kocsit

Zárupszki Szteván 35 éves szilbácsi gazda vasárnap kocsijával Parabutya ment bevásárolni és magával vitte nyolc éves kisfiát is.

Zárupszki Parabutyról hazatérőben közvetlen Parag előtt egy vörös autótól találkozott, amely nagy sebességgel hajtott. Zárupszki már messziről intett az autó vezetőjének, hogy lassítson, az autó ennek dacára vad sebességgel közeledett. Mikor az autó már Zárupszki közvetlen közelében volt, a kocsi elé fogott lovak megbokrosodtak és vágatva nekifutottak az országút mellett levő korlátnak, amitől a kocsi felborult és Zárupszki Szteván és kisfia nagy ivben kifordultak.

Zárupszki Szteván olyan szerencsétlenül bukott ki a kocsiból, hogy fejével az utmentén lehuzódó árokba

zuhan, elvesztette eszméletét és belefutott az árokba.

A kisfiu is elvesztette az eszméletét, de komolyabb baja nem történt.

A gazdátlan lovak Szilbácsig futottak. Zárupszki hozzátartozói roszszat sejtve, keresésére indultak. Idő-

közben az országuton haladók észrevették a szerencsétlenséget, a kisfiut életre keltették s Zárupszki holttestét kihúzták a pocsolyából. A csendőrség a holttestet hazaszállította Szilbácsra és kutat a Szombor felé me- nekült vörös autó után.

## Megszűnnek a magyar jóvátételi szállítások

### Az előirt határidő lejártá miatt a pécsi lányák nem szállítanak több szén Jugoszláviának

Budapestről jelentik: Az Esti Kurir értesülése szerint a kereskedelemügyi minisztérium utasította a pécsi szénbánya-részvénytársaság igazgatóját, hogy

a Jugoszlávia részére történő jóvátételi szénszállításokat haladéktalanul szüntesse be.

A minisztérium intézkedésének egyedi oka az, hogy

a szénszállításokra a jóvátételi bizottság által megállapított öt

évi határidő már szeptember 12-ikén lejárt.

mivel azonban egyes szállítások időközben elmaradtak és emiatt a pécsi szénbányának némi tartozásai voltak, a magyar kormány hozzájárult ahhoz, hogy a szállításokat közel egy hónappal meghosszabbítsák. Most a terminus is lejárt és így a pécsi szénbányák végleg felszabadultak a jóvátételi szénszállítások kötelezettsége alól.

## Pacifista tábornokot neveztek ki a német hadsereg főparancsnokává

### Jobboldali körök támadják Hindenburgot a kinevezés miatt

Berlinből jelentik: Heye tábornok, a birodalmi hadsereg újonnan kinevezett főparancsnoka egyike a legkitűnőbb német katonai vezetőknek. A háború alatt Albrecht württembergi herceg vezérkari főnöke volt és a háború végén Gröner tábornok hadseregszerepeltetését operációs osztályát vezette. A háború után a hadügyminisztériumba volt beosztva.

Heye tábornok a jobboldali körök ellenszenvét azzal a jelentéssel vonta magára, amelyet a nyugati front állapotáról a háború utolsó szakában küldött a főhadiszállásra. Ebben a jelentésében leplezetlenül kétségbeejtőnek mondotta a nyugati front helyzetét és

a német birodalom összeomlásának megelőzése céljából javasolta, hogy Vilmos császár menjen önkéntes száműzetésbe.

Később a német hadvezetőség konferenciáján ismét a császár lemondását követelte.

1918 októberében Heye tábornok személyesen szólította fel

a császárt, hogy hagyja el a birodalmat.

A londoni és párisi lapok szerint Heye tábornok kinevezését úgy az angol, mint a francia fővárosban igen kedvezően fogadták. A francia külügyminisztériumban örömmel állapítják meg, hogy

Heye tábornok főparancsnoki kinevezésével ismét győzött Németországban a pacifista köz- társasági szellem.

A Daily Telegraph azt írja, hogy Heye tábornok kinevezése garancia arra, hogy a német birodalmi hadsereg szigorúan alkotmányos alapon marad és nem fogja hatáskörét túllépni.

A berlini jobboldali körök Heye tábornok kinevezése alkalmából Hindenburg birodalmi elnök személyét támadják

és azt a hírt terjesztik, hogy Vilmos herceg Hindenburg tudtával vett részt a hadgyakorlatokon. A birodalmi elnök kabinetirodája ezt a hírt energikusan cáfolja.

## Leégett

### a kulai szerb templom

#### Hatalmas szélvész pusztított és az egész községet veszélyeztette — Lezuhant a torony és elolvadtak a harangok

Vasárnap este valamivel hét óra után — amint a Bácsmegyei Napló hétfői számában röviden megírta — kigyulladt a kulai görögkeleti szerb templom tornya.

Az uccai járókelők vették először észre, hogy a Kralj Petar-csatorna közelében, a Templom-uccában épült görögkeleti szerb templom tornya kigyulladt és közvetlen a kereszt alól előbb erős füstfelhők, később lángnyelvek csapnak ki. Nyomban mozgósították a kulai önkéntes tűzoltóegyesületet, amely hamarosan a helyszínen termelt, de mert a kulai önkéntes tűzoltóság nem rendelkezik sem gőzfecskendővel — noha annak 200.000 dináros költsége már rég meg van szavazva — sem olyan tűzoltó-felszereléssel, amely képes volna a vizsugarat ily magasságba lövelni, vagy a tornyot kívülről akár létrákkal elérni, jelentést tettek Gyogyevics Szlobodán főszolgabíróknak, aki nyomban jelentette a tüzesetet dr. Rajics Szeptiszláv alispánnak. Az alispán azonnal elrendelte, hogy a szomszédos községek tűzoltóságait mozgósítani kell, ami meg is történt. A novivrbázi cukorgyár tűzoltósága gőzfecskendőjével rövidesen a tűz

kitörése után már Kulán volt és hozzá-

fogott a tűz lokalizálásához, ami azért ütközött leküzdhetetlennek látszó nehézségekbe, mert a községben hatalmas szélvész pusztított, amely a szikrákat két-három kilométer távolságban szerte szórta az egész községben, ahol emiatt leirhatatlan pánik támadt. A lakosság kétségbeesetten védekezett a tűz terjedése ellen és mindenki a háztető-kön tartózkodott és vödörrel, kancsókkal oltogatták a veszedelmes tüzsikrákat.

A tűz olyan hatalmas méreteket öltött, hogy kilenc óra felé már a templom egész tetőzete lángban állott. Kilenc óra a torony nagy robajjal össze- dől és a harangokat tartó vasgerendák a rajtuk függő három nagyharanggal a mélységbe zuhantak.

Közben megérkezett a sztarisziváci önkéntes tűzoltóság és a eservenkei cukorgyár tűzoltósága a gyári gőzfecskendővel és utban voltak a mozgósított bácskereszturi, pribicevói, kucurai, sztari- és novivrbázi, torzai, veprováci, turjai, szrbobráni és novisziváci tűzoltók, de ezek már elkészen érkeztek meg.

A tüzet csak éjjel felé lehetett lokalizálni. Az egész templomtető, a torony

és a harangok a tűz martalékává lettek. A tüztől és a vizsugaraktól a templom mennyezete is erősen megrongálódott. A kár igen jelentékeny. A templomhoz közeleső házak lakói a tűz terjedésétől való félelmükben butoraikat kihurcolták a házaikból és az egész negyed menekülésre gondolt.

A tűz okát eddig nem lehetett megállapítani. Dr. Rajics alispán Gyogyevics Szlobodán főszolgabírótól bízta meg a tűzvizsgálat megejtésével. A szombori államügyészség is megvizsgálta a tűz okát.

A községében a legvalószínűbbnek azt a lehetőséget tartják, hogy a tűz vígyázatlanság folytán támadt.

A kulai templomtorony csak pár nappal ezelőtt készült el és a kulai görögkeleti szerb egyházközség vasárnap délután 4 órakor vette át a tornyot a vállalkozótól. Az átvételnél egy vegyesbizottság fenjárt a toronyban és valószínű, hogy a gyertyaláng mellett történt vizsgálatnál valamilyen gyúlékony tárgy tüzet foghatott.

## Vázsonyi merénylője

### revolverrel zavart meg Kecskeméten egy ellenzéki pártvacsorát

Kecskemétről jelentik: Vasárnap délután a kecskeméti felsőkerületi függetlenségi és negyvennyolcas párt és a kecskeméti Népkör a mohácsi ütközet négyszázadik évfordulója alkalmából gyásznapélyt rendezett, este pedig társasvacsora volt, amelyen Huska Vilmos, a demokratapárt miskolci képviselője mondott beszédet. Amikor Huska beszédében Rassay Károly nevét említette, a vendéglő udvaráról ék-telen ordítózás hangzott be a terembe.

— Vesszenek a hazáruló bitangok! Csirkelógó gazemberek! — hangzott a kiáltozás az udvarról.

A társasvacsora résztvevői közül erre többen kitértek az udvarra, ahol három ordító fiatalembert találtak. Dulakodás után mindhármukat kitudskolták az uccára és ekkor a fiatal emberek közül a lehangosabb, aki egy fokossal verekedett, revolvert rántott elő és kétszer rádött a társasvacsora résztvevőire, akik közül azonban senkit sem talált. Rendőröket hívtak és az igazoltatásnál kiderült, hogy a lövöldöző Gyulai Molnár Ferenc, Vázsonyi Vilmos merénylője, aki mint forgalmi adóellenőr igazolta magát.

Megállapították, hogy Gyulai Molnár Ferenc szombaton érkezett Kecskemétre Francia Kíss Mihály látogatására. Kihallgatása a rendőrségben egész éjszaka tartott, hétfőn reggel azonban szabadlábra helyezték és éjjeli csendháborítás címén folytatják ellene az eljárást.

## Segédjegyző mint álarcos betörő

### Szerelmi kaland — akadályokkal

Pancevórol jelentik: Különös kalandba keveredett Radosov Vászó, Jarokvác község segédjegyzője.

Radosov, aki egészen fiatal ember, szemet vetett Zsivanovics Katica postamesternőre, aki azonban nem fogadta szívesen a segédjegyző közeledését. A fiatal ember mikor látta, hogy a föltétlen tisztességes, csinos postamesternőnél vesztett ügye van, elhatározta, hogy vakmerő módon mint álarcos rabló próbálkozik. Az elmúlt este besurrant Zsivanovics Katica lakásába, álarcot vett fel és elbújt a fiatal leány ágya alá. Mikor munka után a postamesternő pihenni tért, az ágy alól kiugrott az álarcos segédjegyző és rátámadt a védtelen nőre:

— Pénzt vagy életet!

Zsivanovics Katica, aki azt hitte, hogy rablóval van dolga, halálsápadtan vallotta be, hogy pénze nincs. A segédjegyző megnyugtatta:

— Szerelmet is elfogadok.

A postamesternő tiltakozott, de Radosov rátámadt és mindenáron letéperni igyekezett. Zsivanovics Katica

a dulakodás közben segítségért kiáltott, mire a segédjegyző megijedt és elmenekült azon az ajtón, mely a postahivatalt a segédjegyző lakásával összeköti.

Zsivanovics Katica a menekülő álarcos betörőben felismerte a segédjegyzőt, aki ellen megtette a feljelentést.

## Ugron Gábor

### a magyar belügyminiszter-jelölt

Budapestről jelentik: Rakovszky Iván belügyminiszter lemondása ügyében Bethlen István gróf miniszterelnök tudvalevőleg nem döntött még, azonban tekintettel az időközben Budapestre szállított Rakovszky belügyminiszter súlyos betegsége és arra, hogy állapota olyan, hogy még hosszú idő múlva lenne csak abban a helyzetben, hogy hivatalát ismét vezesse, politikai körökben biztosra veszik, hogy Bethlen elfogadja a lemondást és már napok óta folynak a kombinációk Rakovszky utódának személyére nézve.

Azokon a neveken túl, amelyekről eddig szó volt, hétfőn Ugron Gábor neve került a sajtóba, mint aki a legkomolyabb belügyminiszterjelölt. Ezt a hírt alátámasztja Ugron Gábornak az utóbbi években vállalt passzív szerepe és az a tény, hogy a Kállay Tibor által szervezett polgári párt szombati vacsoráján Ugron felszólalásában határozottan leszögezte magát Bethlen politikájára mellett.

## Vigyázat, másolva!

### Képkiallítás Szentán hamisnak mondott képekből

Sajtó utján elkövetett becsületsértés és rágalmazás vétségével vádolva állott hétfőn a szubotícai törvényszéken, Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa előtt Pázmány Zoltán szentái hírlapíró. Az volt a vád ellene, hogy amikor 1924. év októberében egy szubotícai üvegkereskedő és képkereskedő cég a szentái Royal-szálloda nagytermében képkiallítást rendezett, egy röpiratot adott ki: »Vigyázat, másolva« címmel és a röpiratban figyelmeztette a közönséget, hogy ne üljenek fel házaló képügynököknek, mert a világhírű magyar festőművészek művei gyanánt kiállított képek, közönséges hamisítványok. Az eljárás magánvádra indult meg és a főmagánvádló képviselőjében a hétfői tárgyaláson Vig Károly dr. ügyvéd jelent meg.

Pázmány Zoltán vádlott kijelenti, hogy az inkriminált röpirat ő írta, de nem a saját nevét írta a szöveg alá, hanem »Bándi Pál« nevet, aki nemlétező személy és Bálint Pál szentái szobafestő nevének szerepelt. Azért tette ezt, hogy már ezzel is dokumentálva legyen, hogy egy szobafestő is megállapíthatja, hogy a kiállított képek közönséges hamisítványok.

A vádlott után Bálint Pál szentái szobafestőt hallgatta ki a bíróság tanuként. Az elnök: Láttam maga azokat a képeket?

A tanu: Láttam, amikor a röpirat már megjelent.

Az elnök: No és milyenek voltak azok a képek?

A tanu: Kérem szépen, én ezekhez nem értek.

Az elnök: Vajon eredeti képek voltak azok?

A tanu: Kérem, én csak szobafestő vagyok, én csak mustra után tudok pingálni.

Az elnök: Maga adta ki ezt a röpiratot?

A tanu: Nem. Én akkor Csantavéren voltam, szobákat festeni.

A bizonyítási eljárás ezzel véget is ért és a bíróság Pázmányt felmentette, kimondva az indokolásban, hogy a vádlottat azért kellett felmenteni, mert a magánvádló meg sem kísérelte annak a bizonyítását, hogy a kiállított képek eredetiek voltak.

# HIREK

## Az elsodort falu

Belénkdőbbsenő fájdalommal halljuk, hogy száz vajdasági magyar család a téli küszöbéről, a kétségbeesítő holnap partjáról elindult az Igeret földjére.

És itt meg kell állnunk egy pillanatra. Felelni kell a tűzszlopként felszökkenő kérdésekre, számot kell kérni az ittmaradtaktól, a duhaj, televényes bácskai földtől a beléje boronált reménységek hervadásáért, az örömek virághullásáért.

Mi történt itt?

Hát megátokták, megbabondzták ezt a földet, amelyből felszippantottuk az élet sugaras csiráit. Mi történt emberek?

A torkokból felbugyogott a keserűség, a fehér faluk orcáján végiggördült a könny, az ima nem segített, a Föld elűzte gyermekeit, összetekd a szívükben a tradíció és a ragaszkodás szentségét, kiterelte őket a világba, mint a megzavart birkanyáját.

Ki felelős az elűzött százak lelkéért, akiket megcsalt a napsugár, akiket becsapott a föld, akiket fejbevert a természet.

Bácskában szürik az édes, a dus új-bort, meleg fészkekből kikacsintunk a közélő télbe, összecsókolozunk a bizakodással és szebb holnapról álmodunk — és száz hitévesztett, keserűlelkű család a Fekete hajón, lecsukott szemmel, borzongó félelemmel, irtozattal a rájukvirradó Holnap titkától vitorlázik Amerika felé, a hazug reménységek, a képzelt boldogság felé...

Mögöttük az árvánahagyott falu, a disztelen temető, a kistriszemű égbolt, az édes haza, a megátokzott mező...

Emberék! Akik fekete kendőt lobogtatva bucsuzunk testvéreinktől, kiáltunk utánuk, hívjuk őket vissza az üdött, a békés faluba, a templom mellé, az erdő tövébe. Emberék, akikben még van erő, van hit, tanítsuk meg őket is hinni és remélni, szerettessük meg velük még egyszer a hűtlen szeretőt, a földet, a dus, fekete bácskai földet.

A lészülőknek, a reményvesztettek le-bunkozott csapatának azt ízenem, hogy tavasz jön, illat és virág. Kenyér pompázik a mezőkön és életet ringatnak a folyók.

Ne hagyjátok itt a földeket, melybe könnyet vetettetek és melyből bánatot arattatok — ne hagyjátok itt az emlékeket, a pihegő temetőket — és ne higgyetek az Ócedánnak, ne higgyetek a csillogó testül, mohó, pardzsa asszonynak — Amerikának.

Ne legyen Apatin az elsodort falu!

Szegedi Emil

\*

— Miletics Szilvó dr. közegészségügyi miniszter a noviszadi radikális párt egységéért. Noviszadról jelentik: A noviszadi radikális pártban már régóta éles ellentétek állanak fenn, amelyek különösen az utóbbi időben végképpen kiéleződtek. Miletics Szilvó dr., a noviszadi kerület lisztavezetője csütörtökön Noviszadra érkezik és békekiáltást indít, hogy a több frakcióra szakadt pártot ismét egységessé kovácsolja.

— Benes megkezdte szabadságát. Prágából jelentik: Benes külügyminiszter hosszabb szabadságra utazott, amelyről csak karácsony tájban fog visszaérkezni. A nemzeti szocialista párt ugyanis úgy számít, hogy addig teljesen tisztázódik a politikai helyzet és a párt beléphet a csehszlovák-német kormánykoalícióba, ami által Benes pozíciója jelentékenyen megerősödne. Benes már Marseillesbe érkezett, ahol egy-két napot időzik, majd Párisba megy, ahol inkognitóban fog tartózkodni és nem folytat semmiféle politikai tárgyalást.

— A szentái polgármester Tornyospusztán. Szentáról jelentik: Cetina Zárkó polgármester, továbbá Branovacski Szevén gazdasági tanácsnok és Mrkobrad Györgye főgimnáziumi igazgató

vasárnap kiszálltak Tornyospusztára, hogy a helyszínen győződjenek meg azokról a panaszokról, amelyek a tornyosiak körében felmerültek. A Gazdakörben a gazdák és munkások előadták kívánásaikat és panaszait. Különösen azt sérelmezték, hogy a postahivatalt Tornyospusztán még mindig nem állították vissza, huszonöt-harminc kilométeres utat kell tenni a városba a járhatóváért és a nagy kövezetvám ellenére még azt sem tudták elérni, hogy a templomtól a temetőig vezető néhány száz méteres utat kikövezzék. A polgármester megígérte, hogy minden tőle telhetőt megtesz a panaszok orvoslása érdekében. Délben a vendégek tiszteletére Rudics Ignác, a Gazdakör elnöke társas ebédet adott.

— Dul a harc a szombori ipartestületben is. Szomborból jelentik: A szombori ipartestület néhány vezetője — mint a Bácsme gyei Napló megírta — mozgalmat indított, hogy az iparhatóság által kinevezett vezetőség helyett választás útján új vezetőséget állítsanak. A mozgalom vezetői ebben az ügyben felkeresték Eremin György főkapitányt, aki elvileg hozzájárult, hogy az ipartestületben megejtsek a választásokat azonnal a feltétellel, hogy az ipartestület elnöke és a választmány fele szlávokból fog megalakulni. Az ipartestület vezetői másik része azonban élesen ellenzi a választások kiírását és a mozgalom kezdeményezőjét, Igyuski Pétert felelősségre is vonta az ipartestület választmányára. Igyuski mindennek ellenére fentartotta azt az álláspontját, hogy választások kiírása szükséges és elmaradhatatlan és álláspontjának dokumentálásaképpen hétfőn levélben bejelentette, hogy lemond az ipartestületben viselt választmányi tagságáról. A két tábor között tovább folyik a küzdelem, mely valószínűleg azoknak a győzelmével fog végződni, akik a választás kiírását követelik, miután a hatóságok részéről is feltétlen szükségesnek tartják a választások elrendelését.

— A háromgyermekes családapá sze-relemi drámája. Miskolcraól jelentik: Vasárnap délután Miskolcon a Reményucca 13. számú házban gyilkosság és öngyilkosság történt. A ház lakóit két revólverlövés riasztotta fel, mire behatoltak abba a lakásba, ahonnan a lövések hangzottak és ott az egyik szoba padlóján egymás közelében nagy vértócsában találtak Orbán Sándor hivatalosolgát és Szász Margit varrónőt. A harmincnyéves varrónő már hónapok óta panaszkodott ismerőseinek, hogy Orbán, akinek felesége és három gyermeke van, állandóan üldözi szerelmi ajánlatával és megfenyegette, hogy megöli, ha nem lesz az övé. Vasárnap délután is szóváltás volt kettőjük között, amelynek hevében Orbán a lányt meggyilkolta, majd pedig öngyilkos lett.

— Fontos külpolitikai tanácskozások a spanyol király elnöklésével. Madridból jelentik: Vasárnap déln kezdődött a királyi palotában Alfonz király elnöklésével az a nagy külpolitikai tanácskozás, amelyen Primo de Riverán és Janguaz külügyminiszteren kívül a Madridba rendelt párisi, római és londoni spanyol nagykövete is részt vesznek. A tanácskozást hétfőn folytatták és annak eredményeként fontos döntés várható a tangeri kérdésben.

— Kiraboltak egy vrsaci cukorkaárust. Vrsacról jelentik: Vasárnap éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Kotics Péter vrsaci cukorkaárusnak a városi kertben lévő bódéjába és onnan mintegy 30.000 dinár értékű árut loptak el. Az ismeretlen tolvajok ellen megindult a nyomozás.

— Olaszországban megszűnik a kézfogás? Rómából jelentik: Olaszországban egyre ritkábban üdvözlik egymást kézfogással az emberek, a kézfogás szokása megszűnt, mióta a fasiszták kézfelmeléssel helyettesítették. Mussolini sohasem fog kezet senkivel, még idegenekkel sem, hanem elhelyett magasra emelt jobbkezt, fasiszta szokás szerint. A fasiszta-üdvözlésnek ez a módja lehetetlenné teszi a kézfogással való üdvözlést, mely most már kiment a divatból Olaszországban. Az idegenek is alkalmazkodnak már az új szokáshoz.

— Tolvaj a határon. Vrsacról jelentik: Vasziljevics Amália romániai illetőségű lány, aki Janovec Mhán földbirtokos szülőjében dolgozott a szüretelőkkel, vasárnap eltűnt Vrsacról és magával vitte gazdájának kétezer dinárt és kétszáznegyven leit tartalmazó pénztárcáját. Janovác feljelentésére megindult a tolvaj lány után a nyomozás. Hétfőn délután fogta el a rendőrség Panlznál a hűtlen lányt, mikor átakart lépni a jugoszláv határon, hogy visszamenjen Romániába. Beszállították a belacrkvai fogházba.

— Bicklivel a börtönbe. Vrsacról jelentik: Bauer János hentesnek kerékpárját májusban ellopta Vintilov Szlavkó. Hétfőn érkezett Vrsacra a belacrkvai fogház értesítése, hogy Vintilovot kisebb lopások miatt elítélték két évi börtönre, melyet most től ki belacrkván. Kiszabadulása után megindul ellene az újabb eljárás.

— Csalt, mert nyomorgott. Becskerekéről jelentik: Hétfőn délelőtt tárgyalta a becskerekai törvényszék Sztarik Vilma becskerekai asszony bünyügét, akit csalással vádoltak. Sztarik bevallotta, hogy több ismerősétől pénzt vett fel és mikor azt vissza kellett volna fizetnie, megszökött. Arra hivatkozott, hogy nyomorúsága és szegénysége kényszerítette csalásra. A becskerekai törvényszék a csaló asszonyt egyévi börtönre és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte.

— Tettenért tolvaj. Becskerekéről jelentik: Laskovin Ráda vranyeváci lakos betört Grnyenin Milos házába, felnyitotta Grnyenin szekrényét és onnan ötven dinárt lopott el. Grnyenin észrevette a tolvajt és rövid dulakodás után megkötözte és átadta a becskerekai ügyészségnek. A hétfői tárgyaláson a becskerekai törvényszék Laskovint lopás miatt nyolc hónapi börtönre ítélte.

— Három ház kigyulladt Szelens községben. Becskerekéről jelentik: Szelenc községben Getejan János udvarán vasárnap délelőtt tizenegy órakor tűz ütött ki. A lángok belekaptak az udvaron levő szalmakazalba és a tűz átcapott a két szomszédos házra is. Az alibunári, petrecai, ilandzsaí és szentmiklósi tűzoltóknak csak a késő esti órákban sikerült a tüzet lokalizálni.

— Egy Pálffy grófnő balesete a prágai ügetőversenyen. Prágából jelentik: A prágai ügetőversenypályán vasárnap Pálffy Paulina grófnő lovával együtt felbukott és agyrázkódást szenvedett. Az egyik prágai szanatóriumban vették ápolás alá.

— Horthy Miklós fia jövő év júliusában köt házasságot gróf Károlyi Imre leányával. Budapestről jelentik: Már hónapokkal ezelőtt nyilvánosságra került, hogy Horthy Miklós kormányzó fia, ifju Horthy Miklós feleségül veszi gróf Károlyi Imre leányát, Károlyi Consuelo grófnőt. A főúri társaságokban elterjedt hírek szerint az esküvőt jövő év július harmincegyedikén tartják meg, amikor ifju Horthy Miklós betölti huszonegyedik életévét. A házasságkötés után ifju Horthy Miklós a kenderesi birtokon fog gazdálkodni.

— »A kisasszony férje« a Népkörben. Drégely Gábor háromfelvonásos világhírű vigjátéka, amelyet Amerikában most filmesítették meg, kerül bemutatásra a jövő héten csütörtökön, szombaton és vasárnap este a Népkör színháztermében. A legjobb szubotícai műkedvelők Farkasné Gábor Nelly rendezésében hozzák színre a vigjátékot. Jegyek elővételben Weisz S. Alekszandrova-uccai üvegkereskedésében kaphatók.

— Csalásért elítéltek egy becskerekai kereskedőt. Becskerekéről jelentik: Hétfőn tárgyalta a csalással vádolt becskerekai kereskedőnek, Izli Györgynek a bünyügét. Izli ellen az volt a vád, hogy hogy Krun Jeszta tordai gazdától tízezer dinárt csalt ki. Izli fantasztikus történettel akarta magát mentetni, azonban a tanuk egyöntetű vallomása bebizonyította a vád alaposágát. Izli egy izben már el volt ítélve három évi börtönre és ezer dinár pénzbüntetésre ítélték.

— A pansevői állomások új elnevezése. Pansevőről jelentik: A közlekedésügyi miniszterium a pansevői kereskedők kérelmére, hogy a szállítóknaál beálló zavarokat elkerüljék, a pansevői főállomást, melynek elnevezése eddig Pansevő-Dunav volt, Pansevő-Városnak, a józsefvárosi állomást pedig, amelynek elnevezése Pansevő-Város volt, Pansevő-elővárosnak (Pančvo-predgradje) nevezték el.

— Eltűnt Schönborn grófinő milliárdos gyöngyvárája. Prágából jelentik: Schönborn Erzsébet grófinő, a marienbadi társaság szépségéről híres tagja, elvesztette kétszázötven gyöngyből álló gyöngysorát. Még nem állapították meg, hogy a gyöngysort ellopták vagy nem. A grófinő a megtalálónak a törvényes jutalmon felül kétezer csehekora díjat tűzött.

— Ki nyerte meg a becskerekeli szépségversenyt? A Revü a múlt héten fejezte be az ideai becskerekeli fiúszépségversenyt, amelynek öt első díját az öt legtöbb szavazatot kapott becskerekeli fiúszépség nyerte meg. A nyertesek névsorát szombaton megjelenő harmincegyedik számában közli a Revü, a melynek számában Claude Farrère: Schwarzmanoff, Magyar Zoltán, P. Gergely Boriska, Rausch Margit és mások írtak érdekes cikkeket. A kitűnő lap mindenütt kapható. Egyes szám ára három dinár.

— Temetés. Szubotica város társadalmának impozáns részvéte mellett ment végbe vasárnap délután özvegy Kiss Imréné született Lendvai Róza temetése. A köztisztelőben állott matróna végtisztességén nagyszámu és előkelő közönség vett részt és a gyászoló családát elhalmozták részvét-nyilvánításokkal.

— Szonta község lakói el akarták hagyni otthonukat. Ilyen címmel apatini tudósítás alapján megirtuk, hogy Szonta község lakói körében nagy pánikot idézett elő egy jós, aki azt jövendölte, hogy decemberben nagy árvíz lesz, amely a községet elpusztítja. Mint most Szontáról közlik velünk, az egész hír a jós szerepléséről, a lakosság elvonulási szándékáról és a csendőrség közbelépéséről minden alapot nélkülöző kitalálás. Készséggel állapítjuk meg, hogy Szonta község derék lakossága nem olyan naiv, hogy mindenféle fantasztikus jóslásnak hitelt adjon.

— Bácskogradistén leégett egy ház. Bácskogradistéről jelentik: Péntek éjjel Bácskogradistén Kozarev Laza gazda háza kigyulladt és leégett. A ház negyvenezred dinárra volt biztosítva. A noviszadi törvényszék részéről Skrebljin Iván vizsgálóbíró és dr. Vukovojác Zsárkó államügyész szombaton tűzvizsgálatot tartottak Bácskogradistén.

— Balokovics hegedűművész hangversenye. Balokovics Zlatko horvát hegedűművész — mint jelentettük — kedden, október hó 12-ikén este nyolc órai kezdettel tartja egyetlen hangversenyt a Népkör koncert-termében. Balokovics hegedűművész hangversenye iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek elővetelben korlátozott számban még kaphatók Vig Zsigmond Sándor könyvkereskedésében vagy este a Népkör pénztáránál.

**ELSER-fonal, ELSER-mosott, ELSER-Webe. Selyemszalu (Seidenwebe)vásznak felülmulhatatlan minősége 75 év óta közismert.**

8448

### Nincs többé kátrángozás!

Nemrégben még kátránnyal, fekete kenőccsel és más ilyen nem tulságosan esztétikus anyaggal mázolták be a szubotica kereskedők cégtábláit, ha azon véletlenül magyar szövegű felírás volt. Később úgy belejötték, hogy akkor is mázolták, ha nem volt magyar szöveg. Sajnálattal állapítottuk meg, hogy ez a rendszer már kiment a divatból. Sajnálattal, mert a végletekig türelmes kereskedő olyan gyakorlatra tett szert, hogy a fekete mázt valahogyan mégis letudta mosatni cégtáblájáról és a cégtábla egészen megmenthető volt. Az éjszaka sötét-ségében védett kátrányozó hadvezérek legujabban azonban rájöttek a kereskedők ravaszágára és más haditervet kieszelve, új attakot intéztek a szabálytalan cégtáblák ellen, amelyek a város kellő közepén fényes nappal latin betűkkel is hirdetni merik, hogy a cégtábla mögött egy kis üzlethelyiség húzódik meg, amelynek tulajdonosa szeretne árut eladni, hogy élhesen s — adót fizethessen. A nap, vagy hogy stilszerűbben fejezzem ki, az éjszaka láthatatlan hősei az első attakot Miskolczi Vince férfiszabó Rudicseva-uccában levő üzletének címtáblájára ellen intézték. A címtábla című és latin betűkkel, csupán szlávul, hirdette a nagyközönségnek, hogy Miskolczi Vince férfiszabónak ott van a boltja. A latinbetűk azonban szemetszurrhattak valakinek, aki egy éles késsel össze-vissza kaszabolta és így teljesen hasznavehetetlenné tette a cégtáblát. A legujabb módszer tehát a szurkálás. Ezelőtt is szurkáltak Szubotican, a bicskának a város életében mindig szerepe volt. A bicskával azonban férfi állt szemben a férfivel s a szurkálás nem a szegény cégtábla ellen irányult, amelyet — hiába áll a sarkon rendőr — senki sem véd.

Az a másik fajta a bicskázásnak sem volt tulságosan szimpatikus, nem volt kulturtény és a »bicskás« jelző nem ment hízegésszámba, de valahogy becsületesebb dolog volt, mint ez a mostani rendszer.

(—)

— Erdész-kongresszus Zagrebben. Zagrebból jelentik: A jugoszláv erdészek szövetségének országos kongresszusa vasárnap gyűlt össze Zagrebben. Dr. Jovanovics Gyóka elnök megemlékezett a horvát erdészegyesület ötven éves jubileumáról. A kongresszus a szövetség védnökéhez, a királyhoz üdvözlő táviratot intézett. Manojlovics Petár mérnök, a csacsaki erdőgazgatóság főnöke, előadást tartott az erdőipar leg-sürgősebb problémájáról, a tölgyfaerdők pusztulásáról. Ezután Langhofer zagrebi egyetemi tanár a tölgyfavész leküzdéseinek módozatairól érkezett.

— A noviszadi magántisztviselők táncestélye. Noviszadról jelentik: A noviszadi magántisztviselők egyesülete október 16-ikén az Aero-klubban táncestélyt rendez.

— A szentai keresztény kereskedő-ijak együletének nagygyűlése. Szentáról jelentik: A szentai keresztény kereskedőijak egylete vasárnap délután rendkívüli nagygyűlést tartott Drágin Radivoj elnöklete alatt. A gyűlésen elhatározták, hogy a diákok nagyszámu jelenléte miatt a kereskedelmi szakiskolát fenntartják és az iskola felügyeletét az iskolaszékre bízzák. Az iskolaszék elnökének Drágin Radivoj, az iskola igazgatójának Mrkobrad Gyorgye főgimnáziumi igazgatót, titkárának dr. Teleki Istvánt választották meg. Az iskolaszék tagjai lettek: Tóth Abonyi János, Szécsényi András, dr. Keceli Ferenc, Ferenczy Pál, Schramm Nándor, Guelminó Ferenc, Gilics Milorád, Ke-

reppessy Vince, Biliczky János, Lux Lajos. Az egyesület önszegélyző szakosztályt is létesített. Az állás nélkül maradt kereskedelmi alkalmazottakat, ha saját hibájukon kívül maradnak állás nélkül és legalább egy évig fizették az önszegélyzőbe fizetésük két százalékát, régi fizetésük harmincötven százaléka arányában havi segélyt kapnak. Elhatározták, hogy a beogradi kereskedelmi ifjak szövetségéhez csatlakoznak. Végül az elnökség közölte a tagokkal, hogy a földművelésügyi miniszter megengedte, hogy az egyesületi ház felépítése céljából tízezer darab tízdináros sorsjegyet bocsássonak ki.

— A noviszadi református lelkész sajtópere. Noviszadról jelentik: A noviszadi református egyházban Horváth Lajos lelkész és az egyházi hívek egy része között éles ellentétek állnak fenn, amelyeknek egyik következménye volt, hogy Balog István kereskedő, volt egyházi gondnok egy röpiratban súlyos támadást intézett Horváth Lajos lelkész ellen, aki sajtópert indított Balog István ellen. A noviszadi kerületi törvényszék azonban felmentette Balog Istvánt, mert Horváth Lajos lelkész elkészen adta be sajtópanaszát és a noviszadi felebbviteli bíróság ugyanezen okból elutasította a lelkész felebbezését.

— Megnyitották a becskerekeli kereskedők tanfolyamát. Becskerekéről jelentik: Vasárnap délután nyitották meg a becskerekeli kereskedők esti tanfolyamát a kereskedelmi akadémia nagytermében. Zupkovic Pavle vármegyei főjegyző, Mandrovics Milán kereskedelmi iskolai tanfelügyelő, Markovics Nikola városi tanácsos és dr. Kovácsévics Dusan egészségügyi főnök üdvözölték a megjelenteket, majd Kraljev Lázár, az iskolabizottság elnöke mondtó közönyt a nagy érdeklődésért. Risztics Gyöke, a kereskedők grémiumának elnöke ismertette az iskola megalapításának történetét és rámutatott annak fontosságára. A tanfolyam igazgatója Sztanojevics Milos gimnáziumi tanár lett, előadók: Vorgucsin Gábor, Bogdanovics Vászta gimnáziumi, Szkenderovics Mihály, Kolarov Zsiva kereskedelmi iskolai tanárok és Garai Samu elemi iskolai tanító. A tanfolyamra, a mely hétfőn este kezdődik, eddig száz-tizen iratkoztak be.

— Uccai támadásért egy évi börtön. Noviszadról jelentik: Siacsics Szima, Mikolics Zsárkó és Sztéfánovics Ljuba szrbobráni földművelőknek differenciájuk volt Gutmann János szrbobráni gabonakereskedővel, akit 1923 szeptember 2-ikén Szrbobrában meglettek és doronggal és késekkel megtámadtak. A noviszadi törvényszék Siacsicsot és Mikolicsot egy-egy évi börtönre ítélte, míg Sztéfánovicsot felmentette. Az elítéltek megnyugodtak, az ügyész felebbezett.

Német töke érdeklődése a jugoszláv bányák és vízművek iránt. Egy német tökéérdeklőség a hercegovinai vízművek és bányák iránt érdeklődik és már tárgyal az illetékes körökkel. A tárgyalások mindeddig nem jártak pozitív eredménnyel, mert a német tökéérdeklőség a vállalatok részvényeinek 51%-át akarják megszerezni és a jugoszláv részvénybirtokosoknak csak 49%-ot akarnak meghagyni. A tárgyalások tovább folynak.

— Felhőszakadás és áradás pusztít Szlovéniában. Ljubljánából jelentik: Az elmúlt éjszaka óriási felhőszakadás volt Szlovéniában. A patakok ismét meguzadtak és kiáradtak, elpusztítva mindent, ami még épen maradt a legutóbbi áradás alkalmából. Skofjaloka községet a hatóságok kiürítették, mert az a veszély fenyegeti, hogy teljesen víz alá kerül.

— A noviszadi Vöröskereszt teadélutánja. Noviszadról jelentik: A noviszadi Vöröskereszt-egyesület október 14-ikén a Szlobodában táncal kapcsolatos teadélután rendez.

A prágai DFC—SAND mérkőzésre a nagy érdeklődésre való tekintettel jegyek elővetelben kaphatók S. A. Engl Rudics-uccai gépüzletében.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütsékek, kelések, furunkulusok eseteinél a természetes »Ferenc József« keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosai tudomány számos vezérferfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József viz hatása mindig kitűnően bevállik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Takarékoskodhat télen is a fával, ha »Zephir«-kályhát használ lakásában. Kapható Barzel vaskereskedésben Subotica. Telefon 123.

Gyomor- és bélzavaroknál, szorulásnál, fölfuódásnál, felbőfögésnél, homlokfájásnál, étvágytalanságnál 1—2 pohár természetes »Ferenc József« keserűviz alaposan kitisztítja az emésztés utjait. Közkórházi jelentésekben olvasuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általában nagyon dicsekszik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben

## KINTORNA

Bamberger hazajön és lányának születésnap ajándékol egy könyvet hoz.

— Hallatlan a technika vivmánya — mondja Bambergernek — ma már tudnak könyvet nyomtatni, anélkül, hogy előzőleg felvágják a lapokat.

— Kérem szépen, feltaláltam egy készlőket, amellyel sikeresen lehet védekezni a tolvajok ellen.

— Mutassa.

— Sajnos, nem mutathatom be, mert tegnap ellopták.

Móricza megkérdezi az apjától:

— Mondd papa, a házak is nőnek?

— Dehogy, fiam. Miért kérdezel ilyen botorságot?

— Azért, mert valahányszor a mama a fürdőhelyen a házunkról beszélt, az mindig egy emelettel magasabb lett.

Kohn tengeri fürdőre megy a feleségével és miután a hűvös idő dacára mindenki fürdik, Kohnék is elhatározzák, hogy megfürödnek. A víz azonban olyan hideg, hogy Kohnné savanyu ábrázatot csinál s ezért a férje rászól:

— Róza, csinálj barátságosabb arcot. Hadd higgyék az emberek, hogy a fürdés nekünk egy élvezet.

**A NAGY BERLINI RÁDIÓKIÁLLÍTÁS UJDONSÁGAI!**

**3 LAMPÁS RÁDIÓKÉSZÜLÉK**

**Din. 1500**

Garantált Európa vétellel!  
A legnagyobb rádiókészülék és alkatrészraktár!

**ALTERNO MŰSZAKI VÁLLALAT**

Kr. Petra 26. NOVISAD Telef. 414

RÁDŐBERENDEZÉSEK RÉSZLETI FIZETÉSRE IS.

Kéjzen árajánlatot! 7842

# Zeneművek

modern tanczene, iskolák és előadási darabok  
legnagyobb választékban eredeti áron **Vig** zeneműkereskedésében Subotica

Edition Schott számonkint 6 dinár. — Schott-árjegyzéket készséggel küldök

## SPORT

## A DFC Szuboticán

A Sand vezetősége — mint jeleztük — szerdára lekötötte a DFC csapatát, amely komplett felállításban jön Szuboticára. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert

a kitűnő prágai együttes téli vendégszereplése alkalmával teljesen meghódította a szuboticiai közönséget.

A DFC a prágai csapatok közül ma is a legjobb csatársorral rendelkezik. A Bobor—Patek—Kanhauser—Szedlacssek—Less csatárlánc úgy játéktípusa, mint lövőképeség szempontjából világklasszis.

A csapat vasárnapi meccsét a Brigittenauer AC ellen 2:1-es féldíj után 4:2 arányban nyerte meg, ami egyike a legszebb teljesítményeknek tekintettel arra, hogy a Brigittenauer AC ma a bécsi profibajnokság élén áll.

A Sand, amely az utóbbi időben erősen feljavult, szintén legjobb csapatát állítja küzdelembe, azaz a felállítása: Siflis — Beleszlin, Weisz — Inotai, Held, Ördög — Dér, Kovács, Becics, Horváth, Haraszti.

A mérkőzés délután 2 órakor kezdődik a Sand Szegedi-úti pályáján.

## Mázicsot ünnepelték Szegeden

Mindkét csapata legnagyobb meglepéssel nyilatkozik a szuboticiai futballról

A Szegedi Bástya vasárnap a kitűnő Viktoria Zsiskovot látta vendégül és a prágai csapat kivánságára a mérkőzés bírójává Mázics András szuboticiai futballbíró hívták meg. A mérkőzés — mint ismeretes — 0:0 arányban, eldöntetlenül végződött, noha a szegediek kis szerencsével megnyerhették volna a mérkőzést. A Bástya fölényét igazolja a korner-arány, amely 7:2 az ő javára.

A mérkőzés közönsége, valamint a két csapat is a legnagyobb elismeréssel adózott Mázics bírónak, aki precizen hibátlanul vezette le az erős iramu mérkőzést. A közönség valóságosan ünnepelte a szuboticiai futballbíró, akiről a magyarországi sportlapok is a legszebb hangon írnak. A Budapesten megjelenő *Sport hírlap* a mérkőzéssel kapcsolatban a következőket írja Mázicsról:

„Külön élménye volt a mérkőzésnek Mázics bíró mintaszerű bíraskodása, amelyért a féldíjban tüntető tapsot kapott a kitűnő szuboticiai játékvezető...”

Mázics szegedi szereplése nagyban emeli a jugoszláviai bírótestület tekintélyét is és ezek után valószínű, hogy budapesti pályákon is többször fog jugoszláv bíró mérkőzést vezetni.

Noviszadon motorkerékpár-egyesület alakul. Noviszadról jelentik: Csütörtökön este a NAK helyiségeiben Giadrossics főtitkár kezdeményezésére motorkerékpáros-egyesület alakul.

A Szombori Sport nem jelentette fel Sztipics bírót. A Szombori Sport vezetősége az elterjedt hírekkel szemben annak közlését kéri, hogy nem tett feljelentést Sztipics bíró ellen. Sztipics bíráskodásával a szomboriak a legnagyobb mértékben meg voltak elégedve.

A szuboticiai bajnokság állása. 1. Bácska (5) 8 pont, 2. Szombori Sport (5) 8 pont, 3. SAND (4) 7 pont, 4. ZsAK (5) 6 pont, 5. VSC (5) 4 pont, 6. Amatőr (5) 4 pont, 7. Szentai AK (5) 4 pont, 8. Kulai SC (5) 3 pont, 9. Szuboticiai Sport (5) 2 pont, 10. SzMTC (4) 2 pont.

Lóverseny Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi lovaregylet vasárnap délután lóversenyt rendez, melyre eddig negyven nevezés érkezett be. A vasárnapi lóversenyre a Danyerszky-istálló tíz lovat, a Gerber-istálló négy lovat, az Hics-istálló hat lovat, a Bocskai-istálló négy lovat, a Lebach-

istálló hat lovat, a Todorovics testvérek istállója két lovat és a Ljubics-féle állami ménes nyolc lovat jelentett be. A lóversenyen induló lovak közül legismertebbek: Belatre, Arienne, Strumica, Grim és Brsanac.

A budapesti elsőosztályú bajnokság állása. A vasárnapi mérkőzések után a bajnokság állása a következőképpen alakul: 1. Ferencváros (5) 7 pont, 2. Újpest (5) 6 pont, 3. Sabaria (3) 5 pont, 4. Hungária (3) 5 pont, 5. Vasas (4) 5 pont, 6. III. ker. (5) 5 pont, 7. Budai 33-as (5) 4 pont, 8. Bástya (4) 3 pont, 9. Nemzeti (4) 1 pont, 10. Kispest (4) 1 pont.

## KÖZGAZDASÁG

## A Slavenska Banka

szombori fiókjának nyilatkozata

A Bácsme gyei Napló néhány nap előtt hírt adott arról, hogy a válságba jutott Slavenska Banka hitelezőinek ötven százalékos egyezséget ajánl. Ezzel kapcsolatban szóvá tettük azt is, hogy a bank szombori fiókja két nappal a fizetéseketelenség nyilvánosságra jutása előtt felvett bonra egy másik szombori intézettől 400.000 dinárt.

A közleményre vonatkozólag a Slavenska Banka szombori fiókja nyilatkozatot küldött be hozzánk, amelyben megcáfolja azt, hogy a szombori fiók ötven százalékos egyezséget ajánl. Kijelenti továbbá, hogy nem áll az, mint ha a szombori fiók vezetője két nappal a fizetéseketelenség bejelentése előtt bonra felvette volna a kérdéses 400.000 dinárt. A dolog a bank szerint úgy áll, hogy szeptember 21-én és 22-én a szombori fiók felvett bonra 200.000 dinárt egyik szombori intézettől és pedig egy noviszadi pénzügyintézet 200.000 dináros átutalása alapján, amely az illető szombori intézet javára szolt.

Ilyen tranzakciók a bankok között általában szokásban vannak, tehát semmiféle manipulációról nincs szó.

## Kényszeregyezés vagy csőd?

Sokat megvitatott kérdés az, hogy helyes volt-e a kényszeregyezési törvényt hatályon kívül helyezni abban a percben, amikor a kereskedelmi és iparkamarák a csődön kívüli kényszeregyezés reformját követelték és megjelölték azokat a módokat, amelyek alkalmasak az eljárás hiányait javítani.

Ha végignézzük a törvényhozás elhatározásának eredményén, megállapíthatjuk, hogy a csődök szokatlan nagy száma nyitott meg azóta és hogy a csődnyitások eredményeként még egyetlen hitelező sem jutott a követelésének legcsekélyebb részéhez, sőt azt is megállapíthatjuk, hogy egyetlen csőd eljárás sem fejeződött be.

Ezen eredmények alapján a becskeréki kereskedelmi és iparkamara mégis ellenzi a kényszeregyezési eljárás felújítását, mert az igen költségesnek bizonyult. Ezzel szemben a tapasztalat azt mutatja, hogy a kényszeregyezések belátható időn belül befejezett állapotokat teremtettek, a hitelezők is megkapták a követelésüknek a töredékét és az adós is tovább folytathatta az üzletét, habár a vagyonfelügyelő és az adós ügyvédje is kerestett valamit.

Hiszen éppen az a tapasztalat vezetett el a csődön kívüli kényszeregyezés intézményéhez, hogy a csődből senki sem kapott, csak a tömeg gondnok, az tehát a legköltségesebb likvidációja az adós és a hitelező jogviszonyának.

A csőd eljárás reformálása sem kecséget kedvezőbb eredménnyel, amiként azt a beogradi kamara reméli. A csőd törvény felévszázados fennállása óta még nem akadt senki sem, aki megfélelő reformszmével ajándékozta volna meg a kereskedő-világot. A csőd az enyészetet jelenti, a halálból pedig nincs feltámadás.

Ezért a bukott kereskedőknek lelikvidálására a legcélszerűbbnek mégis a

kényszeregyezési eljárás mutatkozik, azzal a korrekтивummal, hogy a bíróságoknak minél kevesebb dolguk legyen vele. Nemcsak azért, mert az eljárás során igen kevés bírói döntésre van szükség, hanem azért is, mert a bírói szervezet lassúsága teljesen alkalmatlan az egyezségek létrehozására. A kényszeregyezési eljárás bukását nem a kényszeregyezési eljárás gondolata idézte elő, hanem annak végrehajtó közegei, kik a háboru utáni restanciákba már ezen agendán kívül is teljesen eltemetkeztek.

A kényszeregyezési és nem a csőd-eljárás szorul reformra, amiként azt a külföldi törvényhozások is helyesen eltalálták, amikor a lebonyolítás gyorsaságára és a bürokratizmus alól való mentesítésére helyezték a súlyt.

Nem lehet semmi akadály sem annak, hogy mi is vegyük ki a lassan és nehézkesen dolgozó bíróságok kezéből a csődön kívüli kényszeregyezési eljárást és adjuk azt át vagy a kereskedelmi és iparkamarának, vagy a hitelezői védőegyletek, vagy azok expozitúrái, esetleg a kereskedelmi egyesületek kezébe, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy ez az egyedüli mód, amellyel a hajba jutott adóssokat és hitelezőket meg lehet menteni.

## Befejeződtek

az angol és német nehézipar tanácskozásai

Londonból jelentik: Szombaton és vasárnap folytak le az angol és német nehézipar közti tanácskozások Broadlandban, Ashley közmunkaügyi miniszter kastélyában. A megbeszélést Robert Horne elnökölt és rámutatott arra, hogy a vámok, a gazdasági törvényhozás és az árucserre terén élethelétetett bénító rendelkezések megszüntetése tekintetében nincs veszteni való idő, mert különben nem lehet megteremteni az áruforgalom rendjét.

Mindkét részen az a felfogás alakult ki a megbeszélésen, hogy el kell kerülni a késhegyig menő harcot azokért a kiviteli piacokért, amelyek mindkét állam érdekelve van és ennek egyedüli módja az érdekek kiegyenlítése kooperáció útján.

A konferencia után egyes albizottságok tanácskoztak, majd újból a plénum ült össze és Szovjetoroszország gazdasági feltámasztásáról tanácskoztak.

Tovább javul a lira árfolyama. Zürichből jelentik: A múlt heti lira-hossz Zürichben szombaton elérte azt az árnyívt, amelyen a lira májusi zuhanása előtt éveken keresztül stabilizálva volt. A devizapiacokról érkező hétfői jelentések szerint hétfőn a lira árfolyama tovább javult és Zürichben 21.60-ra szökött, ami az utóbbi évek rekordárfolyama. A hétfői áremelkedést a lira magas kamatozásával és a kontremin kétségbeesett fedezésével magyarázzák.

## ESŐ, SZÉL, HIDEG

esetén már előre kell gondoskodni róla, hogy egyetlen házban se hiányozzék a

## DIANA

sósorszesz

amely massage, bedörzsölés stb.-hez nélkülözhetetlen

Mindenütt kapható!

Értéktelen utánszatokat utasítson vissza!

Jugopharmacia d. d.

Diana-osztály

Zagreb, Jukićeva ulica 12.

Vojvodinai főlerakat:

Korody & Cie, Novisad

## TŐZSDE

Zürich, október 11. (Zárlat.) Beograd 9.15, Páris 14.925, London 25.1125, Newyork 517 és ötnyolcad, Brüsszel 14.35, Milánó 21.10, Amszterdam 207 és egy nyolcad, Berlin 123.25, Bécs 73.05, Szófia 3.75, Prága 15.325, Varsó 58, Budapest 72.50, Bukarest 2.70.

Zagreb, október 11. (Zárlat.) Páris 166—168, London 27440—27520, Newyork 5645—5665, Zürich 109275—109575, Berlin 134950—135250, Bécs 79650—79950, Prága 16740—16820, Trieszt 22695—22895

Szentai gabonaárak. Okt. 11. A hétfői gabonapiacra a következő árak szerepeltek: Buza 265—267.50 dinár, ótengeri 140—145 dinár, új tavaszi december-januári szállításra 107.50—110 dinár ab vasut, tavaszi szállításra ab hajó 119.50—120 dinár, csöves tengeri 70—75 dinár, takarmányárpa 127.50—130 dinár, sörárpa 140—145 dinár, zab 125—130 dinár, köles 115—120 dinár, rozs 165—170 dinár, muharmag 110—120 dinár, heremag 2450—2500 dinár, óbab 100 dinár, újbab 115—120 dinár. Irányzat tartott. Kínálat csekély. Kereslet minimális.

Noviszadi terménytőzsde, október 11. Buza, bácskai, kétszázalékos 262.50—265 dinár, tiszai 270 dinár, zab 146 dinár, tengeri bánáti 152.50 dinár, szerémségi 166 dinár. Liszt 7-es 145 dinár. Forgalom tizenegy vagon.

Budapesti gabonátőzsde, október 11. A határidőpiacra az irányzat szilárd. A forgalom élénkült. Az üzlet közép-pontjában a májusi buza áll. Hivatalos ármegeállapítások ezer koronákban: Buza októberre 358, zárlat 358—360, novemberre 365—368, zárlat 367—368, márciusra 394—397.5, zárlat 397—397.5, májusra 399.5—403, zárlat 402.5—403, rozs októberre 266, zárlat 265—266, márciusra 294—298, zárlat 297—297.5. A készáru piacon a hangulat barátságosabb, mint az utóbbi napokban, de a forgalom nem élénkült meg és az árak változatlanok.

Budapesti állatvásár, október 11. A vágómarhavasárra 549 darab vágómarhát hajtottak fel. Árak: ökör, legjobb minőségű 12.5—15.5, közepes 9—12, gyenge 6—8, bika, jóminőségű 10—13.5, közép és gyenge 7—9.5, tehén, jó 11—14.5, közepes, gyenge 6—10.5, kicsontozni való marha 3—5.5, növendékmarha 4—12. A felhajtás meghaladta a szükségletet, aminek következtében az üzletmenet rendkívül lanyha volt és az árak 500 koronával estek. A sertésvásárra 4000 darab sertést hajtottak fel. Árak kilónként elősúlyban: könnyű sertés 15.5—16, közepes 15.5—16, nehéz 16.6—16.8. Irányzat élénk.

## RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)  
Sze da, október 13

Bécs (531) 16.15: Koncert. 20.05: Kamarazene. 21.10: Zeneest.

Zagreb (350) 20.45: Dal- és áriaest. London (365) 19: Táncczene. 22.45: Beethoven-szonáták, előadja Maurice Cole. 23.15: Zene.

Velikikikindai rádiólerakatunk

címe

Servó János, ékszerész

KONRATH D. D.

rádiószakület Subotica

Breslau (418) 16.30: Walzer-délután. 20.30: Koncert.

Róma (425) 17.30: Jazz-band. 21.25: Operettelőadás.

München (485) 12.15: Koncert. 20.30: Chopin-est. 22.40—24: Táncczene.

Budapest (560) 17.45: Operett-zene. 19: Farkas Imre kompozíciói. 20.30: Szonáta-est. 22.15: Koncert.



# Brill

az előkelő világ kedvelt cipőkrémje

BRILL használata által minden fáradtság nélkül kétszer annyi cipőt fényesíthet ki ragyogóan és ezzel 50%-ot takarít meg.

## NYILT-TÉR

A likvidáló Muči i drugovi cég ajánlja a még raktáron lévő transport és lager hordóit, fehér és vörös elsőrendű ó-borait, importált eredeti francia cognacot, esenciákat stb. Felvilágosítással szolgál a Muči i drugovi u likvidaciji irodája Subotica, Park Kralja Petra 9. I. em. 2867

## SEIBOLD-féle

vendéglő teljes berendezéssel és házzal együtt szabad kézből eladó és azonnal átvehető. Eladó: Weitmann Péter Trg Sloboda 6. 9219

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni,

hogyan f. hó 12-én, kedden  
Noviszádon

a MENRATH-palotában

«CITY» cukrászdánkat  
megnyitjuk.

Alkalmi megrendelések, torták, parfék, fagyaltok izléses, kitűnő kivitelben készíttetnek.

Reggeli- és ozsonnakávé. Figyelmes kiszolgálás. Szolid árak.

Szives támogatást kér  
a „CITY” cukrászda.

Sentán megvettem Almási József borbély és fodrász üzletét. Felhívom nevezett hitelezőit, hogy esetleges követeléseiket 8 napon belül nálam jelentsék be.

Senta, 1926. október 10.

Harangozó Gergely  
borbély és fodrász.

Pénteken, f. hó 15-én d. u. fél 3 órakor  
I., Pajo Kujundzics-u. 5. a.

## magánárverésen

eladom a vb. Rédei Tibor vegyeskereskedő csődtömegéhez tartozó

fűszerárú-, liqueur-, csokoládé-, írószere-,  
rövidáru, stb. raktárt.

Felvilágosítással az árverés előtt irodámban  
szolgálók.

Dr. Békeffy György  
ügyvéd, csődtömeggondnok.

## Traktorképviselet

A világhírű Rumely „OIL-PULL” traktorok vezérképviselete a jugoszláviai üzlet lebonyolítására oly anyagilag és erőlelcsőleg teljesen kifogástalan

képviseelőket keres,

kik megfelelő jó összerakottatásokkal és agilitással ezen legelső helyen álló traktorok terjesztését kiterjedt mérvben garantálják.

Írásbeli ajánlatokat kér ezen traktorok vezérképviselete: MEZŐGAZDASÁGI és IPARI GÉPKERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST, V., Balaton-ucca 12. 9309

Szeplők, májfoltok, pörssenések, arcbőrhámlás és minden egyéb arcbőrtisztítatlanság ellen ezidő szerint a legjobban bevált szer

## Crema Daruvary

me őrzí az arcbőr lágyágát,  
rugalmasságát és üdeségét.  
Kapható a készítőnél:

## BLUM gyógyszertár Subotica

Viszonteladói:

Suboticán: Hadnagy Károly, Weisz Ármán, özv. Berger Aladárné, özv. Bernáth Jakabné, Drenkovic Iván. St.-Kaniža: Szilágyi Anasztáz, B. Topola: Major és Nagy, Kucsera Ferenc, Kiss Károly Boldizsár. Bajmok: Licht Sándor. Sombor: Z. Sečujski. Novi Vrbas: Moriang Fülöp. Stari Vrbas: Mengel Henrik, Szilberhoru András. Alibunar: Jovan Pekurar. 9673

## AT.HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

Fővárosi mintúra ujonan átalakított tüzletemben az őszi és téli köpenyek, ruhák, bluzok, bundák stb. árusítása megkezdődött.

Kérem a t. hölgyközönséget, hogy szükségletét fedezze nálam, hol a legutolsó divatújdonosságokat a legolcsóbb árakon kapja, amit a következő néhány adat igazol:

Téli köpeny, himalája és velourból, végig bélelve 600—800 din.

Ugyanez szőrmézve 1000—1200 din.

Téliköpeny, legfinomabb tükröposztóból, szőrmézve 1350—1600 din.

Selyem-plüs kabátok tiszta selyemmel bélelve 1800 dinártól

Kü önlegességgek azörmebundákban és gyermekkabátokban! Hosszu szörmebundák már 2500 dinárért, seal-bundák a legfinomabb minőségben 6000 dinárért kaphatók

HEGYI FÜLÖP  
NŐI FELÖLTÖK ÁRUHÁZA

SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 7.

Minden gyáros,  
iparos

és kereskedő  
járhatja az ötven esztendőös

## Magyar Kereskedők Lapját

Előfizetési díj félévre 200 dinár

Megrendelhető a Bácsmegyei Napló utján

vagy a kiadóhivatalnál

BUDAPEST, V. SAS-UTCA 13.

## Cipőkiárusítás

Az összes raktáromon levő saját készítményű

CIPŐIMET

Minden elfogadható áron elárusítom

RÓKA

Subotica, Zrinjski trg 2 szám. 9376

**Tölgyfa-parketták**  
eredeti gyári áron  
Goldfahn Bertalanál  
Sombor  
Kneževićeva ul. 26.  
8946

**Gépészek figyelmébe!**  
Speciális felsőrész készítés mindenféle fazon szerint legocsbban és legmodernebb kivitelben  
**Róka István** 7344  
cipőfelsőrész készítő, Subotica, Zrnjicki trg 16. (az ulvarban)

**Tyükszem**  
Legjobb szor tyükszem ellen  
  
Védjegy.  
Kapható Lerakatoknál minden gyógyszerboltban vagy egyenesen a gyárból és főlerakatból:  
**M. HRNJAK** gyógyszerész és szakszak  
SUBOTICA 7668

**Orth. kóser**  
szalámi, virsli, füstölt-hus, emmentáli, „Ceres“ KOKUSVAJ állandóan kapható  
**Sugar Manó**  
cégnél Subotica

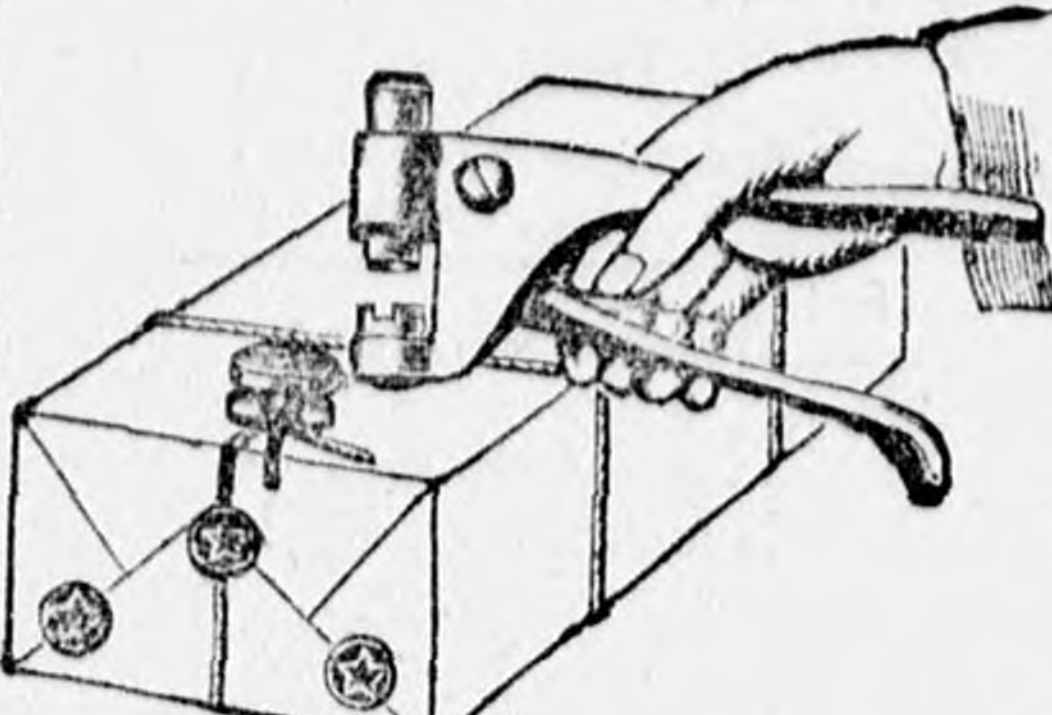
**Vasnoki MUNKÁK**  
Legjutányosabban  
**FISCHER ERNŐ**  
GRAFIKAI MŰVEZÉSI IRODA  
SUBOTICA

Már most szerezzé be  
**szőrméjét**  
Kopilovic Balázs  
szücsnél,  
ahol garantált valódi árut kap és olcsón vásárolhat  
Bene Sudarević ul. 2.  
8125

**Tankönyvek**  
Magyar- és németnyelvű iskolák részére. — A Ministarstvo Prosvete által engedélyezve.  
KAPHATÓK  
Hiteles tankönyvjegyzéket kívánatra küld:  
**Lipsitz és Lampel**  
könyvkiadók Subotica  
Iskoláink minden vonalzában, viszonteladéknak olcsón számítnak.  
7528

**Hazak** posta közelében lakásokkal, üzlethelyiségek a főtéren és kocsma lakással. Villatellék Palicson sürögősen jutányosan eladók. Bővebbet Földes ruházzék!

**Mérlegképes perfekt könyvelő**  
szerb, német, magyar nyelvtudással, teljesen jártas és diszpozícióképes a gabona- és malomszakmában, november 1-re  
**megfelelő állást keres.**  
Szíves megkeresések „Önálló” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek.  
9290

  
Almák, gyümölcsök, gyerekek, k. kereskedők figyelmébe!  
Zsákok, bálák, postacsomagok részére acéllemez plombák bármily kívánt dombornyomású felirattal

**WEITZENFELD és TÁRSA CÉGNÉL**  
SUBOTICA  
  


**BARZEL**  
vaskereskedés  
SUBOTICA  
KUNETZ HÁZ  


Bármikor és bárhol tetszése szerint szórakozhat, táncolhat a legkitűnőbb angol „Jazz band” muzsikája mellett, ha valódi

**Columbia**  
tánclemezeket  
vesz. Minden táncujdonság: Valencia, Barcelona, Parlez vous Français, Picador, Zirkusprinzessin stb. stb. kapható a jobb szaküzletekben. — Kérjen lemezjegyzéket a főlerakattól:  
**S. Ad. Engl, Subotica**  
Gramofon nagy választékban 360 dinártól kezdve!  
8717

30—40 hektár elsőrendű szántóföld, egy komplexen, 20 km.-nyire Beogradtól, a Beograd—Obrenovac-i utvonalon, a vasut- és hajóállomástól 5 percnyi távolságban **eladó.** Bővebbet Beograd, Dečanska ul. 14., lakás 9 sz. alatt.  
9084

  
**Szőlőoltványok**  
2—3 éves gyökerező oltványok, egy éves amerikai gyökerező és sima vadvesszők minden fajban valamint nemesített 2—3 éves gyümölcsfák megrendelhetőek  
**ÉVAR LASZLÓ**  
miniszőlő és szőlőoltvány telepe  
PEIROVARADIN (Mali) Posta 166 17  
(Lerakat a vasuti rakattal szemben)  
928

**„DAMA”**  
FEHÉRNEMŐSZALON  
  
A legújabb szabású ingbugyik, hálógigek, kombinék, hozott vagy saját anyagból tűzsurral, ptypoennel stb.  
Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

Vennék fiatal szobatiszta, fajtiszta kan német boxert vagy buldoggot.  
Ajánlatok a Bács megyei Napló kiadóhivatalába „Wollshofen” jeligére kérek.  
9258

**Deutsches Fräulein**

zu 2 Kindern wird gesucht, das auch in den häuslichen Arbeiten behilflich ist, zu einer Familie die Ende Oktober nach Beograd siedelt. Gute Behandlung. Bezahlung. Anständigkeitu. Fleiss wird unbedingt gefordert. Näheres bei

„Moravia“  
Wirkwaren-Geschäft Subotica,  
Aleksandrova ul. 13  
9447

**Mész**

Zvečaji gyártmány, szavatolt tiszta, nagyon szapora, jó zsíros, vagontételekben és raktárról, továbbá egyéb építési anyag és minden építési szükséglet  
**Hönigsberg és Deutsch**  
Zagreb, Ilica 53.  
Telefon 92. 9205

Iskola táskák, legújabb fajta nől ridikülők legolcsóbb bevásárlási forrása  
**Schlager Henrik**  
bőröndös és speciális bőraru szaküzlete  
Subotica, Aleksandrova 1.  
(Leibach-ház)

**Lapkihordáshoz**  
hajnalban, napi 1—2 órai munkára keresünk kihordónőket  
**BÁCSMEGYEI NAPLÓ**  
kiadóhivatala.

**ELÖNYOMDÁT**  
MODERNŰL FELSZERELVE, LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT:  
**Leopold Samuel**  
előnyomda berendezési gyára  
Senta  
4852

**Őszi divat újdonságok elkészültek.**  
Szövött, kötött mellények, szvetterek, pulloverek stb. gyermekek, nők, férfiak részére gyári árban kaphatók  
**Beck Jenő**  
szövött- és kötöttáru gyárában  
Subotica, Pašićeva ulica 8. Gőzfürdő mellett.  
333



Mi is Beck-hez megyünk!

**CZIGLER KÁICS és TÁRSA BUTORGYÁRÁBÓL KIMARADT**

**B U T O R O K A T**

minden elfogadható áron kiárusítom

**Káics Dezső Subotica**

A barátok temploma mellett

# KORZÓ MOZI

Oktober 11-13. Szerdán utoljára  
Párisi revü. Őfelsége Mária királyné és Őnén-  
sége Péter trónörökös megérkezése Párisba.

## RUDDOLFO VALENTINO

temetéséről készült eredeti felvételei.  
A film kimagasló részletei: A nagy művész utolsó  
pillanatai. A felcsigázott közönség hűreket vár.  
A nagy művész ravatala. Douglas Fairbanks,  
Charlie Chaplin, John Gilbert, Ronald Kolman,  
a temetési szertartás. Pola Negri. Vaentino  
menyasszonyát Mary Pic ford támogatja a gyász-  
menetben. Mellette Norma és Costance Tal-  
magde. Félmillió ember kísérté utolsó útjára a  
nagy művészt.

## Kutyamosó hadnagy úr

(Hoch und Deutschmeister)

Katonai vígjáték 6 felvonásban. Eredeti zenével.  
RENDES HELYÁRAKI  
Előadások kezdete 4-6 és fél 9 órakor.

LIFKA MOZI átalakításán je-nappal dolgoznak.  
Az építkezés a nappali órákban megkezdik heté.  
Megnyitja október végén.

# APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címző  
készenesen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.  
Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk  
Kérdésközlésekhez válaszdeleg melléklendé.

**Cukrárszergéd,** aki önállón  
an dolgozik és az ipar  
minden ágában iartas-  
sággal bir. felvétetik. Cim  
a kiadóban. 9362

## Eladó

egy Hofherr-Schranz  
gyártmányu cséplőgar-  
nitura, Hofherr-Traktor  
motorral! Erdeklődni  
lehet

**Farkas Istvánnál**  
Muzia, Bánát

**Úgves** fehérvasalónó, aki  
házakhoz jár. kerestetik.  
Subotica, Wilsonova 8. I.  
em. 9374

**Schészeti** ápolónó keres-  
tetik. Vardar szanatórium  
Szkoplie. Aíánlatok bizo-  
nyítványmásolatokkal. 9359

## VÉTEL-ELADÁS

**Rőfőssállványok** és 478  
□-öl nagvságu telek a  
volt SAND-pálva utcájá-  
ban eladó. Bővebb fel-  
világosítást ad Poliaković  
i Zomborčević cég. 9103

**Autóbusz** NAG. 24 ülő-  
helyes, 50 HP. kitűnő ál-  
lapotban. Ugyanott egy  
502. keveset használt  
Fiat autó eladó. Érdek-  
lődni Schmidt Adámmál.  
Frankopanska ul. 35. Su-  
botica. 9240

Keresünk megvételre  
használt kis autót. Braća  
Hirschenhauser. Vel. Ki-  
kinda. 9196

## Ügyvédjelöltek

menne vidék e törvény-  
széki jegyző bírói vizs-  
gával, aki a szerb és  
magyar nyelvet bírja.

**R. Sikoparija**  
t. jegyző, Novi-Sad

Kerések megvételre egy  
használt, de jó állapotban  
lévő 4 részű 1600/1000-es,  
18-20 keretes szabadon-  
lengő síkszítát. — Előny-  
ben ha kettő rész törtetés.  
Aíánlatok a gyártmány és  
ár megjelölésével. Berzer  
Jakab malom Subotica in-  
tézendők. 9188

Ui szőlőprés eladó. Cim  
a kiadóban. 9356

**Cipészkelekék** tüzetfel-  
osztatás miatt olcsó áron  
kiárusítatnak. Leopold Fürst  
Szubotica, Pašičeva (Für-  
dő)-ucca 7. Edénypiac. —  
(Ugyanott berendezés el-  
adó.) 8812

**Gőzfűtéshez** való kazán  
eladó. Hamburger lég-  
gyár. Subotica. 9329

**Olcsón** eladó Magvar Ál-  
lami kifogástalan állapot-  
ban levő, erős, 8 HP. lán-  
cos magánjáró cséplő-  
készlet teljes felszerelés-  
sel. Stojšić Sava. Stapar.  
9345

**Szentán** modern fehér  
fodrászüzletberendezés  
azonnal eladó. Cim: Mol-  
nár könyvkereskedés. 9250

**Eladó** bőde vasrollós fal-  
lal. télen fűthető. Balázs  
Mátvás asztalosnál. Sze-  
gedi szőlők. 9282

**Vételre** keresünk haszná-  
lt gőzkazánt jó állapot-  
ban 10-12 léghőerő nyo-  
mással, cca 100 m<sup>2</sup> tűz-  
felülettel. Aíánlatok »Le-  
vante« rt. Bač (Bačka)  
cimre kérték. 9363

A »Moszkva« vendéglő  
(kaszinóépület) teljes be-  
rendezése: kávéházi kasz-  
sza, sörparátus, aszta-  
lók, székek teljes cuk-  
rászberendezés, üres  
hordók és konyhaberend-  
ezés eladó. 9375

**Elköltözés** miatt olcsón  
eladó iókarban levő ma-  
gánjáró Nicholson-kazán  
6 HP 8-as Hoffer cséplő-  
vel, kerekcs elevátoral,  
telles felszereléssel  
egvütt. — Megkeresések  
Báló Antal Bezdán, Bač-  
ka. 9368

## KÖLÖNFÉLE

**Uccai** butorozott szoba  
két fiatalember részére  
kiadó. V. Trg Kralia To-  
mislava. Telefon 740. 9371

**3 utcai, 1 udvari** szobából  
álló irodahelyiség nagy  
raktárral azonnal kiadó  
Novisad legforgalmasabb  
utcájában. Felvilágosi-  
tással szolgál Kardos hir-  
detőiroda. Novisad. Vilso-  
nov trg 7. 9113

## NARODNI BIOSKOP

Kettős műsor!

### ANYAI SZIV

Megrendis tragédia 6 könyve-  
kig megható felvonásban. Fő-  
szerepben HENNY PORTEN.

Mi zebb az élet vagy a halál?  
Ugye az élet! Rudolph Valen-  
tino meghalt, de mozgóknban  
még él a

### Tengeri farkasok

című 6 felvonásos izgalmas  
attrakelójában.

**Autóalkatrészek.** használ-  
hatók minden gyártmány-  
hoz 4000 dinárért 1000 ki-  
lonként eladó. Ivan Mese-  
šan. Novisad. Streliačka  
31. 9292

**Fűszerüzlet** teljes be-  
rendezéssel és lakással  
azonnal kiadó. Trenko-  
va ulica 1. 9358

**Influenzánál,** hurutknál  
meglepően ny. Kaoldó  
hársmenthae gyógymész  
kapható Herczl drogériá-  
ban. 9357

**Tisztelt háziasszony!**  
Paprika elrakáshoz csakis  
Kemény-féle eszencet  
hasznáilon, mert csak eh-  
hez vehet literenként 3  
liter vizet. 6590

**Damburrozás,** madeira és  
festés ruhákra. sálak-  
ra stb., fehérneművarrás  
és himzés, plissirozás  
és guvrirozás olcsón és  
szépen. Aida. Csirkeptac.  
Péics-ház. 8956

**Fáskosarak** kaphatók Ill-  
gen, Sokolska (Gombkő-  
tő) ul. 17. 9171

**Kiadó** modern lakás há-  
rom szobából, konyha és  
fürdőszoba, előszoba és  
speiz, nyitott veranda, át-  
vehető azonnal. — Peič  
agentura Paše Kufundžić  
ul. 5. Subotica. 9315

**Üzlet** és pincehelyiség ki-  
adó, két láncc homokföld  
a szerb temetőnél eladó.  
Dohány fakereskedőnél. 9317

**Ui zongorák, pianók**  
csakis elsőrendű világ-  
márkát, a leghosszabb le-  
járatu részletfizetésre kap-  
hatók 10 éves jótállás  
mellett. Legnagyobb vá-  
laszték az országban. Kap-  
hatók Kalm Lajos hang-  
szerkereskedőnél Subot-  
ca. Városháza. 706

**Must és uibor,** kitűnő mi-  
nőségű szőlőfajtákból, leg-  
olesőbb napi árban kap-  
ható. Hirschl Samu szőlőbir-  
tokosnál, Potiski Sv. Ni-  
kola (Senta mellett).

## Apollo Novisad

Oktober 12.

Az első Buster Keaton  
film!

### A hős tengerész

fényesen sikerült vígjáték  
7 felvonásban.

Főszerepben:  
BUSTER KEATON

Jön! Jön!  
Harold Lloyd

**Üzletelhelyiség,** száraz, tel-  
tesen ul. kiadó. Bene Su-  
darevića ul. 25. 9209

**Legolcsóbban** vásárol kész  
férfi-, női- és gyermek-  
ruhákat Földes Samu  
ujnonnan berendezett ruha-  
áruházában. Gyümölcs-  
piac, Rudics utca. Divatos  
férfiöltönyt 500 din., férfi  
raglán 600-700, fiu téll-  
kabát 475, lánykabát 350,  
női raglán 550, gummi kö-  
peny 250, szövetszumi 450,  
bőrkaft 850, szörmebél-  
léssel 975, divatnadrág  
225, munkaköpeny 145 és  
öltöny 165. Vidékre után-  
vétellel, meg nem felelés  
esetén a pénzt visszakül-  
döm. — Sajat érdekében  
ügvelien a cimre. Földes  
Samu ruhaáruhaza. Kü-  
lön osztály mérték utáni  
rendelésre. 5905

## DOLOMIT HOMOK SAMOBORI

betonirozáshoz, glazurozáshoz,  
homlokzathoz, műkö-  
gyártáshoz, utak beszőr-  
sára, stb. minden mennyi-  
ségben, minőségben és  
szinben, továbbá egyéb  
építési anyag  
és minden építési szükséglet  
Königsberg és Deutsch  
Zagreb, Ilica 53.  
Telefon 92 9205

**Eladó** kisebb ház azon-  
nal beköltözéssel. Ér-  
deklődni: VII. Usporedna  
4. sz. a. 9076

**Nem kell várni a »Pom-  
padour«-ban.** Elsőrendű  
munkaerők a legpontosab-  
ban végzik az összes fod-  
rászathoz tartozó dolgo-  
kat, u. m.: halfestés, haj-  
vágás, ondolás, wasser-  
welle, parókák készítése  
stb. Tisztaság, pontosság  
és figyelmesség az elvünk.  
Kozmetika, Manicur. 8431

**10 nap alatt** nagyon szép  
lesz, ha a »Pompadour«-  
ba jár arcápolásra. Te-  
hát siessen, hogy messza-  
baduljon: szepő, patta-  
nás, máifolt, alkalmatlan  
hajszálak, szemölcs, stb-  
től. Gyógykenőcs, Gyógy-  
szappan, Gyógyvudér,  
Fodrászat, Manicur 8430

**Inzvenes** mühimzótanfolyam.  
Tartja a Singer  
varrógép társaság. Min-  
denki, aki vett vagy ven-  
ni akar egy eredeti ame-  
rikai Singer varrógépet,  
résztvehet ezen inzvenes  
mühimzótanfolyamon. —  
Kezdeté e hó 18. az inar-  
testület termében. Trum-  
bičeva ulica. 9298

**Ruhavásár!** Siessünk  
Eisler Izsóhoz szebbnél-  
szebb nőifelöltő modellek  
érkeztek és olyan olcsón  
árusítia! Mi férfiöltönyt,  
télkabátokat a fiuknak is  
csak ott veszünk! Leg-  
jobban csak Eisler Izsónál  
vásárolhat. Barátok tem-  
ploma során. 9215

# Villamos világítás szerelése

A Villanygyár szerelési osztálya (Kostina ulica 1.) végez mindennemű szerelést gyorsan, olcsón és szakszerűen. Sajat érdekében forduljon közvetlen hozzánk

## Telefonszámunk 508.

A villanygyár városi üzletében (Kostina ulica 1.) luszterek, vasalók, villamos kályhák és minden más villamos anyag legolcsóbb árban, bő választékban. Nagy árammegtakarítást ér el, ha lakása és üzlete világításához szükséges égőket nálunk veszi.

## Subotica Villamos Vasut és Világítási R. T.

világítási és üzemosztálya — Kostina ulica 1.

## HÁZASSÁG

Nagyon szép középkorú  
izr. urileányomat férj-  
hez adnám hozománnyal  
ugyanolyan úriemberhez.  
Leveleket »Házi tündér«  
jelizére a kiadóhivatal to-  
vábbit. 9360

## Hölgyek figyelmébe!

Hajvágás, ondolás, hajmosás,  
manikúr, hajfestés, babavilítás  
és e szakmába vágó bármilyen  
munka a legújnyosabbban, leg-  
gyorsabbban és legpontosabban  
készül. Bármilyen hajmunkát el-  
vállalok, vágott és kihullott haja  
veszek. — Vidékre hozott baba-  
javítást azonnal elkészíték. 8998

## Lagner János

uri- és női fodrász  
Subotica, Pašičeva ul. 6.

## FOGLALKOZÁS

**Intelligens** solid német  
kisasszonyt keresek 2 gyer-  
mek mellé. Cim Pallas Su-  
botica. 9193

**Minden** kulturállamban  
szabadalmazott, elsőrendű,  
versenyen kívüli autó-  
szakmába tartozó ké-  
szitmény eladására Ju-  
goszlávia minden nagyobb  
helységében ügyes eladó-  
kat a vevők (autótulajdo-  
nosok) állandó és közvet-  
len látogatására rendkívül  
nagy jutalék ellenében. —  
Aíánlatokat német vagy  
szerb nyelven »Rascher  
und grosser Absatz« jel-  
lige alatt a kiadóhivatal  
továbbit. 9318

**Tanulóleányok** felvétetnek  
Csapó uridivatszalon. Bá-  
ránvköz. 9192

**Órakovvelést,** elhanya-  
golt könyvek rendbehozás-  
át, könyvlektetést, mér-  
legkészítést elvállal mér-  
legképes könyvelő. Tele-  
fon 178. 9294

**Jövedelmező** képviselőket  
átad ügyvőknek, kép-  
viselőknak, stb. nagy kül-  
földi cég. Aíánlatok »Ohne  
Kapital und Vorkenntnisse  
9784« jelige alatt a kö-  
vetkező cimre küldendő:  
Piras, Prag, Jindrička  
18 Č.S.R. 1613

**Előkelő** biztosító társaság  
alkalmaz Bácska, Bánát,  
Baranya minden községi-  
ben szorgalmas helyi kép-  
viselőket. Aíánlatok ké-  
retnek a kiadóhivatalba  
»Rézi, nagy társaság« jel-  
ige alatt. 9255

**Családos,** 33 éves, volt  
gazdasági irodai tisztvi-  
selő, malomkönyvelő, ke-  
reskedelmi iskolai irtetségi-  
vel, azonnali belépésre  
hivatalnok vagy utazói ál-  
lást keres. Szíves megke-  
resést a kiadó »Néklülő-  
ző család« jelizén továb-  
bit. 9130

**Német** és magyar nyelv  
tanítását iskolásgyermek-  
eknek elvállalja Petro-  
gradska (István) ul. 30.

**Fogtechnikus** tanonc díja-  
zással felvétetik Dr. Vai-  
dánál. Postanska ulica 9.  
9274

**Perfekt** fogtechnikus vi-  
déken állandó alkalmazást  
nyerhet. Cim a kiadóban.  
9304

**Intelligens** német nevelő-  
nő jó bizonyítvánnyal  
keres állást gyermekkek-  
hez, jobb uriházhoz. Le-  
veleket »Megbízható« jel-  
izére kér a kiadóba. 9138

**Suche** deutsch-serbische  
Erzieherin zu meinen 5  
und 10 jährigen Kindern.  
Antrage nur von tüchtigen  
und kinderliebenden  
Personen an Dr. Jenő  
Szerző Temerin erbeten. 9350

**Gyógyyszerészergéd,** aki  
szerbül és németül be-  
szél, kerestetik. Cim a ki-  
adóban. 9370

## Róval Adolf

Sokolska ulica 2. (volt  
Gombkő-tő-ucca, Kunze-  
főház). Telefon 551

Aíánl:

Szavatolt kömentes építő-  
anyagok, elsőrendű fehér  
darabos maszet, beocini  
portland cement, elismert  
kitűnő minőségű teszic  
**RETORTA FASZNET**  
pécs-szabolcsi kétszer mosott  
**ROVÁCSZENET**

**Fiatal** fűszer- és cseme-  
gekereskedősergéd, beszél  
szerbül, németül, magya-  
rul és románul, azonnali  
alkalmazást keres. Ivo-  
šević Vászsa. Apatin. 9372